

ГАЛУЗЕВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

**БАКАЛАВРА
(ОКХ, ОПШ, ЗД)**

напряом підготовки 6.010203 «ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ*»

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київ 2014

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

02 07 2014р.

м. Київ

№ 783

Про затвердження і введення в дію складових галузевого стандарту вищої освіти на підготовку фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за напрямом підготовки 6.010203 «Здоров'я людини»*

Відповідно до статей 11 і 13 Закону України «Про вищу освіту» щодо впровадження галузевих стандартів вищої освіти в навчальний процес

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити як такі, що додаються, складові галузевого стандарту вищої освіти України – освітньо-кваліфікаційну характеристику (ОКХ), освітньо-професійну програму (ОПП) та засоби діагностики якості вищої освіти (ЗД) фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за напрямом підготовки 6.010203 «Здоров'я людини»*.

2. Установити, що затверджені складові галузевого стандарту вищої освіти (ОКХ, ОПП та ЗД) вводяться в дію з 2014/2015 навчального року у вищих навчальних закладах, в яких здійснюється підготовка фахівців за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини»*.

3. Департаменту вищої освіти (Коровайченко Ю.М.), Інституту інноваційних технологій і змісту освіти (Левківський К.М.), Науково-методичним комісіям галузей знань «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» (Дутчак М.В.) та «Педагогічна освіта» (Огнев'юк В.О.) надавати вищим навчальним закладам науково-методичну допомогу з питань впровадження складових галузевого стандарту вищої освіти.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Совсун І.Р.

Міністр

С.М. Квіт

ІНТЕГРАЦІЯ
ЗГІДНО

ГАЛУЗЕВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Освітньо-кваліфікаційна характеристика

БАКАЛАВРА

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань **0102 «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ, СПОРТ І ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ»**
(код і назва галузі знань)

напряму підготовки **6.010203 «ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ*»**
(код і назва напряму підготовки)

Кваліфікація

2320 Вчитель загальноосвітнього навчального закладу I-II ступеня (основи здоров'я)

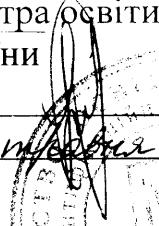
Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київ 2014

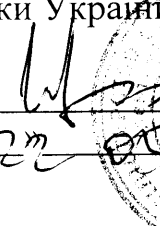
ЗАТВЕРДЖЕНО

Перший заступник
Міністра освіти і науки
України

І.Р.Совсун
«30» травня 2014 р.

ПОГОДЖЕНО

Заступник Міністра соціальної
політики України – керівник апарату

В.В.Іванкевич
«02» червня 2014 р.

ГАЛУЗЕВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Освітньо-кваліфікаційна характеристика

БАКАЛАВРА

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань **0102 «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ, СПОРТ І ЗДОРОВ'Я
ЛЮДИНИ»**
(код і назва галузі знань)

напряму підготовки **6.010203 «ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ*»**
(код і назва напряму підготовки)

Кваліфікація

**2320 Вчитель загальноосвітнього навчального
закладу I-II ступеня (основи здоров'я)**

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київ 2014

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра
напряму підготовки 6.010203 «Здоров'я людини*»
галузі знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»

Міністерство освіти і науки України

Міністерство соціальної політики
України

ПОГОДЖЕНО

Департамент вищої освіти

«15» травня 2014 р.

ПОГОДЖЕНО

Департамент ринку праці та
зайнятості

«2» травня 2014 р.

Інститут інноваційних технологій
і змісту освіти

«16» квітня 2014 р.

Науково-методична комісія вищої
освіти з педагогічної освіти
Науково-методичної ради

«08» квітня 2014 р.

В.О. Огнев'юк

Науково-методична комісія вищої
освіти з фізичного виховання, спорту
і здоров'я людини

Науково-методичної ради

«27» травня 2014 р.

М.В. Дутчак

РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

Керівник закладу-розробника

Керівник розробки

Ректор Національного педагогічного
університету імені М.П. Драгоманова

Завідувач кафедри медико-
біологічних і валеологічних основ
охорони життя та здоров'я НПУ імені
М.П. Драгоманова

«19» березня 2014 р.

В.П. Андрущенко

«17» березня 2014 р.

С.В. Страшко

Передмова

1. РОЗРОБЛЕНО

Робочою групою Міністерства освіти і науки України

ВНЕСЕНО

Національним педагогічним університетом імені М.П. Драгоманова

2. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

наказом Міністерства освіти і науки України від __.__.____. № ____.

3. УВЕДЕНО ВПЕРШЕ.

4. РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ:

Страшко Станіслав Васильович, кандидат біологічних наук, професор, завідувач кафедри медико-біологічних і валеологічних основ охорони життя та здоров'я НПУ імені М.П.Драгоманова, голова робочої групи;

Гончаренко Марія Степанівна, доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри валеології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, заступник голови робочої групи;

Бойчук Юрій Дмитрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри здоров'я людини та корекційної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди;

Босенко Анатолій Іванович, кандидат біологічних наук, професор, завідувач кафедри біології і здоров'я людини Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д.Ушинського;

Горащук Валерій Павлович, доктор педагогічних наук, професор завідувач кафедри фізичної реабілітації і валеології Інституту фізичного виховання і спорту ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

Гриньова Марина Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор, декан природничого факультету Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г.Короленка;

Дутчак Мирослав Васильович, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, перший проректор, завідувач кафедри здоров'я, фітнесу і рекреації Національного університету фізичного виховання і спорту України;

Єфімова Валентина Михайлівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри валеології та безпеки життєдіяльності Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського;

Кривич Ірина Пантеліївна, доктор медичних наук, професор кафедри медико-біологічних і валеологічних основ охорони життя та здоров'я НПУ імені М.П.Драгоманова;

Мечетний Юрій Миколайович, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри проблем людини та філософії здоров'я Інституту філософії та психології Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля;

Плахтій Петро Данилович, кандидат біологічних наук, професор, завідувач кафедри анатомії, фізіології і валеології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Білик Валентина Григорівна, доцент кафедри медико-біологічних і валеологічних основ охорони життя та здоров'я НПУ імені М.П.Драгоманова.

Цей стандарт не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований та розповсюджений без дозволу Міністерства освіти і науки України.

1. Галузь використання

1.1. Стандарт ГСВОУ ОКХ 6.010203-14 «Освітньо-кваліфікаційна характеристика» (ОКХ) випускника вищого навчального закладу (ВНЗ) є нормативним документом, де узагальнюється зміст вищої освіти та професійної підготовки, визначається місце бакалавра за напрямом підготовки «Здоров'я людини*» у структурі кадрового забезпечення національної економіки країни і вимоги до його соціально важливих якостей та професійних компетентностей.

Цей стандарт є складовою галузевих стандартів вищої освіти, де узагальнюються вимоги з боку держави, світового співтовариства та ринку праці (підприємств, організацій) до змісту вищої освіти. ОКХ відображає соціальне замовлення на підготовку фахівця з урахуванням аналізу професійної діяльності та вимог до змісту вищої освіти з боку держави та окремих замовників фахівців.

В ОКХ встановлено кваліфікаційні вимоги до діяльності бакалавра педагогічної освіти та державні вимоги до рівня компетентності особи, яка здобула базову вищу освіту за напрямом підготовки 6.010203 «Здоров'я людини*»; визначено первинні посади випускників ВНЗ.

1.2. Цей стандарт поширюється на систему вищої освіти, органи управління в галузі вищої освіти, інші юридичні особи, що надають освітні послуги в галузі вищої освіти; ВНЗ всіх форм власності, що готують фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня

бакалавр

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань	<u>0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»</u> (код і назва галузі знань)
напряму підготовки	<u>6.010203 «Здоров'я людини*»</u> (код і назва напряму підготовки)
освітнього рівня	<u>базова вища освіта</u> (назва освітнього рівня)
кваліфікація	<u>2320 Вчитель загальноосвітнього навчального закладу I-II ступеня (основи здоров'я)</u> (назва кваліфікації)

з узагальненим об'єктом діяльності **процес навчання предметів оздоровчого спрямування (основ здоров'я, валеології, безпеки життєдіяльності, медико-санітарної підготовки) учнів загальноосвітнього навчального закладу I-II ступеня, організація валеологічної служби в закладах та установах різних форм власності, надання індивідуальних і групових консультацій та послуг у сфері збереження та зміцнення здоров'я людини**

з нормативним терміном
навчання за денною формою

чотири роки

1.3. Стандарт встановлює:

- освітні та кваліфікаційні вимоги до ВНЗ у вигляді системи набутих загальних (інструментальних, міжособистісних, системних) та базових професійних компетентностей бакалавра «здоров'я людини*»;
- професійне призначення та умови використання випускників ВНЗ освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра за напрямом підготовки 6.0102030 «Здоров'я людини*» за результатами набутих загальних та професійних компетентностей;
- вимоги до атестації бакалаврів;
- відповідальність за якість освіти та професійної підготовки.

1.4. Стандарт обов'язковий для ВНЗ, що здійснюють підготовку бакалаврів за напрямом підготовки 6.0102030 «Здоров'я людини*» галузі знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини».

1.5. Стандарт використовується для:

- визначення цілей та змісту підготовки бакалаврів;
- визначення первинних посад випускників ВНЗ та умов їх використання;
- розробки варіативних частин ОКХ та Освітньо-професійної програми підготовки фахівців і засобів діагностики якості вищої освіти, навчальних планів, програм навчальних дисциплін;
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- професійної орієнтації та визначення критеріїв професійного відбору;
- ліцензування та акредитації ВНЗ, атестації осіб, які закінчили навчання у ВНЗ та сертифікації фахівців.

1.6. Основними користувачами стандарту є:

- ВНЗ;
- особи, які навчаються у ВНЗ, та абітурієнти;
- роботодавці;
- органи виконавчої влади та інші відомства, що мають у своєму підпорядкуванні ВНЗ;
- уповноважені органи, що здійснюють ліцензування, акредитацію та контроль якості у сфері вищої освіти.

2. Нормативні посилання

У цьому стандарті використано посилання на такі нормативні документи:

- Закон України «Про вищу освіту»;
- Постанову Кабінету Міністрів України від 20.01.1998 № 65 «Про затвердження Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту)» (із змінами);
- Постанову Кабінету Міністрів України від 13.12.2006 № 1719 «Про перелік напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих

навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра»;

- Постанову Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій»;
- Національний класифікатор України ДК 009:2010 «Класифікатор видів економічної діяльності», затверджений наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457 (із змінами і доповненнями);
- Національний класифікатор України ДК 003:2010 «Класифікатор професій», затверджений наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327 (із змінами і доповненнями);
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.04.2005 № 242/178 «Про посилення роботи щодо профілактики захворюваності дітей у навчальних закладах та формування здорового способу життя учнівської та студентської молоді».
- Кваліфікаційні характеристики професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів. – Наказ МОН України від 01.06.2013р. №665.
- Національний освітній глосарій: вища освіта /авт.-уклад. : І.І. Бабин, Я.Я.Болюбаш, А.А.Гармаш та ін.; за ред. Д.В.Табачника і В.Г.Кременя. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяда», 2011. – 100 с.

3. Загальна характеристика напрямку підготовки

3.1. Напрямок підготовки 6.010203 «Здоров'я людини*» галузі знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2006 р. № 1719 «Про перелік напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра».

3.2. Відповідно до «Національної рамки кваліфікацій» бакалавр за напрямом підготовки «Здоров'я людини*» здатний розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Опис кваліфікаційного рівня бакалавра з напрямом підготовки «Здоров'я людини*»:

знання

- концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи знання сучасних досягнень;
- критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності;

уміння

- розв'язання складних непередбачуваних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчанні, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір

методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів;

комунікації

- донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності;
- здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію;

автономність і відповідальність

- управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішення у непередбачуваних умовах;
- відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб;
- здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

3.3. Бакалавр за напрямом підготовки «Здоров'я людини*» підготовлений до виконання робіт у галузі економіки відповідно до Національного класифікатора України «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009:2010:

Назва	Секція	Розділ	Група	Клас
Освіта	Р			
Освіта		85		
Початкова освіта			85.2	
Початкова освіта				85.20
Середня освіта			85.3	
Загальна середня освіта				83.21

Конкретні види економічної діяльності та їх кодифікація зазначається ВНЗ у варіативній частині ОКХ.

3.4. Галузеві відомства: Міністерство освіти і науки України, Міністерство молоді та спорту України, Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство соціальної політики України, Міністерство інфраструктури України.

3.5. Бакалавр з напряму підготовки «Здоров'я людини*» здатний виконувати роботу за професією, назва якої відповідає Національному класифікатору України «Класифікатор професій» ДК 003:2010:

Код	Назва класифікаційного угруповання	Код	Професійна назва роботи
232	Викладачі середніх навчальних закладів	2320	Викладачі середніх навчальних закладів [+] Професійні назви роботи
233	Вчителі початкової школи та працівники дошкільних закладів	2331	Вчителі початкової школи [+] Професійні назви роботи
235	Інші професіонали в галузі навчання	2351	Професіонали в галузі методів навчання [+] Професійні назви роботи

322	Допоміжний персонал у галузі сучасної медицини, фізіотерапії, фармації та ветеринарії	3226	Фізіотерапевти та масажисти [+] Професійні назви роботи
-----	---	------	--

і може займати первинні посади відповідно до професійних назв робіт за Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010:

Код	Назва класифікаційного угруповання	Код	Професійна назва роботи
2320	Викладачі середніх навчальних закладів	2320	Вчитель загальноосвітнього навчального закладу I-II ступеня (основи здоров'я)
2351	Професіонали в галузі методів навчання	2351.2	Помічник консультанта з питань здорового способу життя в закладах та установах різних форм власності
3226	Фізіотерапевти та масажисти	3226	масажист

Конкретні назви первинних посад зазначаються ВНЗ у варіативні частині ОКХ.

4. Вимоги до попереднього рівня освіти

4.1. Відбір на навчання за напрямом підготовки «Здоров'я людини*» проводиться на підставі відповідних документів Міністерства освіти і науки України й інших міністерств і відомств, яким підпорядковані ВНЗ.

4.2. На навчання до ВНЗ для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра приймаються особи, які здобули повну загальну середню освіту.

4.3. Прийом на навчання у ВНЗ для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти здійснюється на конкурсній основі.

4.4. Загальні засади проведення вступних випробувань, конкурсного відбору та зарахування на навчання до ВНЗ визначаються Міністерством освіти і науки України і реалізуються умовами прийому до ВНЗ.

5. Система компетентностей бакалавра

5.1. Загальні вимоги до якостей випускників ВНЗ реалізуються на основі системи набутих загальних та професійних компетентностей бакалавра за напрямом підготовки «Здоров'я людини*» для:

- здійснення виробничих функцій;
- вирішення завдань професійної і соціальної діяльності;
- розв'язання складних спеціалізованих завдань та практичних проблем у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що

передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

- забезпечення здатності випускника здійснювати професійну діяльність на первинних посадах одразу після закінчення ВНЗ.

5.2. Вищі навчальні заклади здійснюють підготовку фахівців як соціальних особистостей, здатних вирішувати певні проблеми і завдання діяльності за умови оволодіння системою компетентностей.

5.3. Загальні компетентності та результати навчання бакалавра за напрямом підготовки «Здоров'я людини*» наведено у додатку А.

Базові професійні компетентності та результати навчання бакалавра за напрямом підготовки «Здоров'я людини*» наведено у додатку Б.

5.4. ВНЗ готують бакалаврів за напрямом підготовки «Здоров'я людини*» для конкретної діяльності у сфері освіти здатних забезпечити формування в дітей та підлітків свідомої мотивації на здоровий спосіб життя, створювати належні умови для формування, збереження та зміцнення їх здоров'я, вирішувати конкретні проблеми і завдання професійної діяльності за умови оволодіння системою базових професійних компетентностей. Перелік спеціальних професійних компетентностей бакалаврів за напрямом підготовки «Здоров'я людини*» з урахуванням професійного спрямування підготовки розробляється та затверджується ВНЗ у варіативній частині ОКХ.

6. Загальні вимоги до варіативної частини освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра

6.1. Варіативна частина ОКХ є стандартом вищої освіти ВНЗ.

Зміст варіативної частини ОКХ визначається ВНЗ з урахуванням:

- завдань діяльності бакалавра за напрямом підготовки «Здоров'я людини*» відповідно до регіональних потреб, запитів роботодавців, студентів та вимог до підготовки за другою педагогічною спеціальністю, наприклад: «Здоров'я людини», «Практична психологія», «Біологія*», «Корекційна освіта», «Соціальна педагогіка», «Початкова освіта», та ін.;
- системи варіативних компетентностей, що необхідні бакалавру для вирішення означених завдань діяльності.

6.2. Формування спеціальних професійних компетентностей, що подані у варіативній частині ОКХ, має забезпечуватись навчальними дисциплінами самостійного вибору ВНЗ та вибору студента, тобто варіативною частиною Освітньо-професійної програми.

7. Порядок внесення змін та доповнень

Зміни та доповнення до стандарту розглядаються та затверджуються Міністерством освіти і науки України за поданням Науково-методичних комісій вищої освіти з «Фізичного виховання, спорту і здоров'я людини» та/або «Педагогічної освіти (підкомісія з фізичного виховання* (010201) і здоров'я людини* (010203)» Науково-методичної ради МОН України.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ БАКАЛАВРА НАПРЯМУ «ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ*»

Зміст компетентностей	Результати навчання
1. СОЦІАЛЬНІ ТА ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
<p>1.1. Здатність до формування світогляду, розвитку людського буття, суспільства і природи, духовної культури.</p>	<p>1.1.1. Розуміння сутності та принципів розвитку суспільства, природи і мислення. 1.1.2. Знання і уміння оперувати філософськими категоріями та поняттями. 1.1.3. Уміння критично оцінювати і прогнозувати соціальні, економічні, політичні, екологічні, культурні та інші події й явища. 1.1.4. Розуміння культурологічних питань сучасності з позицій вшанування традицій і звичаїв свого народу та культурного надбання людства. 1.1.5. Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень.</p>
<p>1.2. Здатність розглядати суспільні явища в розвитку і конкретних історичних умовах.</p>	<p>1.2.1. Здатність до аналізу і синтезу соціально-значущих проблем та процесів. 1.2.2. Здатність до організації і планування соціально-економічних явищ. 1.2.3. Уміння розкривати соціально-історичну сутність явищ і процесів людського буття. 1.2.4. Здатність формувати сучасне мислення на основі усвідомлення причинно-наслідкових зв'язків процесу історичного розвитку українського суспільства в контексті світових цивілізаційних вимірів. 1.2.5. Розуміння сутності перетворень, що відбуваються в Україні, її місця у загальноєвропейському просторі та завдань, що стоять перед власною країною і світовою цивілізацією. 1.2.6. Знання історичного процесу державно-політичного та соціально-економічного розвитку українського народу від найдавніших часів до сьогодення</p>
<p>1.3. Здатність до саморегуляції та здорового способу життя.</p>	<p>1.3.1. Розуміння необхідності та вміння вести здоровий спосіб життя, фізичне самовдосконалення. 1.3.2. Уміння дотримуватися режиму роботи і відпочинку, підтримувати працездатність. 1.3.3. Знання загальних закономірностей, механізмів становлення та розвитку психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів та утворень людської особистості. 1.3.4. Знання концепцій особистості, психологічних концепцій теорії діяльності та її основні компоненти. 1.3.5. Уміння враховувати основні психічні, соціально-психологічні та психофізіологічні прояви особистості, сприймати науково обґрунтовану психологічну інтерпретацію структурних елементів психіки особистості. 1.3.6. Розуміння основних проблем культурологічних знань; сутності процесу розвитку культури; місця і ролі української культури у розмаїтті національних культур. 1.3.8. Уміння застосовувати культурологічні знання для формування особистої культури здоров'я.</p>

<p>1.4. Знання Конституції України, етичних і правових норм, що регулюють відносини людини з людиною, із суспільством і з навколишнім середовищем; використовувати нормативні і правові документи у сфері збереження та зміцнення здоров'я людини.</p>	<p>1.4.1. Знання основних положень Конституції України. 1.4.2. Знання основних понять теорії держави і права, структури національної системи права 1.4.3. Знання особливостей предмета і метода правового регулювання провідних галузей права України. 1.4.4. Знання правових джерел України та засвоєння їх фундаментальних положень. 1.4.5. Знання переліку профілюючих, спеціальних і комплексних галузей права України, їх ідентифікуючих ознак, назв, структуру і зміст основних положень найважливіших законодавчих актів України. 1.4.6. Знання видів юридичної відповідальності, їх юридичної природи та відмінностей, основних складових системи судових і правоохоронних органів, їх призначення. 1.4.7. Уміння самостійно знаходити в системі законодавства необхідний для вирішення конкретної юридичної ситуації нормативно-правовий акт.</p>
<p>1.5. Здатність аналізувати економічні процеси, приймати обґрунтовані рішення з приводу вирішення економічних проблем.</p>	<p>1.5.1. Знання основних економічних категорій товарного виробництва. 1.5.2. Знання законів і закономірностей функціонування сучасної ринкової економічної системи. 1.5.3. Знання основних показників результативності та ефективності суспільного виробництва. 1.5.4. Розуміння головних тенденції розвитку національних економік та світової економіки в умовах глобалізації. 1.5.5. Уміння прогнозувати подальший розвиток економічної системи. 1.5.6. Уміння застосовувати знання економічних законів і закономірностей у практичній діяльності із забезпечення раціонального використання наявних ресурсів.</p>
<p>1.6. Здатність до колективних дій, до організації взаємодії в колективі.</p>	<p>1.6.1. Уміння гармонізувати людські відносини. 1.6.2. Розуміння сутності і завдань психології управління. 1.6.3. Знання вимог до психологічних якостей працівників і керівників підприємств. 1.6.4. Розуміння сутності колективу та малої групи. 1.6.5. Уміння діагностувати морально-психологічний клімат та психологічний стан колективу. 1.6.6. Володіння навичками забезпечувати згуртованість колективу, психологічну та соціально-психологічну сумісність членів колективу. 1.6.7. Знання основних етапів процесу формування та розвитку колективу, шляхи формування згуртованого колективу. 1.6.8. Розуміння принципів командного менеджменту, відмінності між командою і трудовим колективом, знання умов і технік формування команди. 1.6.9. Розуміння природи виникнення та формування лідерства в колективі. 1.6.10. Розуміння природи та сутності внутрішньо організаційних конфліктів. 1.6.11. Знання видів та причин конфліктів у колективі. 1.6.12. Володіння навичками управління конфліктною ситуацією. 1.6.13. Знання шляхів і методик подолання та профілактики конфлікту. 1.6.14. Здатність підтримувати врівноважені стосунки з членами колективу та команди, споживачами та іншими представниками сфери життєдіяльності.</p>

	<p>1.6.15. Уміння працювати в міждисциплінарній команді.</p> <p>1.6.16. Здатність нести відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди.</p>
1.7. Здатність до критики та самокритики.	1.7.1. Уміння критично оцінювати явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на отримані знання.
2. ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
2.1. Здатність здійснювати аналіз та осмислення загальнонаукової та професійно орієнтованої літератури у тому числі іноземної.	<p>2.1.1. Уміння здійснювати пошук літературного джерела у тематичному бібліографічному каталозі.</p> <p>2.1.2. Уміння складати список літературних джерел, використаних для написання аналітичних матеріалів з професійних проблем.</p> <p>2.1.3. Володіння методами аналізу й синтезу інформації з літературних джерел.</p>
2.2. Знання літературної мови та ділового (професійного) дискурсу на рідній та іноземній мові, здатність до роботи в іншомовному середовищі.	<p>2.2.1. Уміння спілкуватися рідною та іноземною мовами у професійному середовищі.</p> <p>2.2.2. Уміння дотримуватися етики ділового спілкування, етичних норм та нормативів.</p> <p>2.2.3. Знання професійного дискурсу, термінології свого фаху, джерел поповнення лексики сучасної української літературної мови.</p> <p>2.2.4. Знання призначень документів, вимог до складання та оформлення різних видів документів та правила їх оформлення.</p> <p>2.2.5. Уміння готувати публічні виступи з низки галузевих питань, застосовуючи відповідні засоби вербальної комунікації та адекватні форми ведення дискусій і дебатів.</p> <p>2.2.6. Уміння аналізувати іншомовні джерела інформації для отримання даних, що є необхідними для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.</p> <p>2.2.7. Уміння готувати професійні документи іноземною мовою з низки галузевих питань, ділові листи, демонструючи міжкультурне розуміння.</p>
2.3. Здатність до професійного спілкування, забезпечувати гармонійні та конструктивні взаємовідносини при виконанні професійних завдань для досягнення цілей професійної діяльності.	<p>2.3.1. Знання методик і володіння практичними навичками професійного спілкування з використанням комунікативних технік і технологій.</p> <p>2.3.2. Уміння залежно від ситуації обирати найбільш відповідні інформаційні засоби та канали комунікації зі споживачами та діловими партнерами.</p> <p>2.3.3. Уміння чітко, послідовно та логічно висловлювати свої думки та переконання, переконувати, аргументувати, вести результативні ділові бесіди, підтримувати гармонійну соціальну мережу ділових та особистісних контактів.</p>
2.4. Здатність працювати з інформацією, у тому числі в глобальних комп'ютерних мережах	<p>2.4.1. Уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел.</p> <p>2.4.2. Уміння будувати комунікаційну мережу для обміну інформацією та зворотного зв'язку, вести кореспонденцію.</p> <p>2.4.3. Знання інформаційних потреб суспільства, інформаційно-пошукових ресурсів і стратегій у системі засобів масової комунікації.</p> <p>2.4.4. Знання організаційно-функціональних, програмно-технологічних, лінгвістичних засобів системно-</p>

	<p>мережевої взаємодії та пошуку в документально-інформаційних системах.</p> <p>2.4.5. Здатність до алгоритмічного і логічного мислення.</p> <p>2.4.6. Уміння досліджувати тенденції розвитку та концептуально-змістове моделювання програмних, апаратних, лінгвістичних засобів для автоматизованих систем у соціально-комунікаційних структурах і галузях.</p> <p>2.4.7. Уміння з формування та розвитку інформаційно-когнітивних технологій стандартизації та систем управління якістю у сфері соціальної інформації.</p> <p>2.4.8. Уміння проаналізувати та сформулювати постановку професійної задачі з використанням комп'ютерних технологій.</p>
<p>2.5. Здатність управляти та використовувати інформацію для професійної діяльності.</p>	<p>2.5.1. Здатність до формування сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної культури.</p> <p>2.5.2. Здобуття практичних навичок роботи на сучасній комп'ютерній техніці і використання сучасних інформаційних технологій для вирішення різноманітних завдань професійної практичної діяльності.</p> <p>2.5.3. Знання характеристик основних носіїв інформації, класифікації інформації, вимог, які пред'являються до інформації.</p> <p>2.5.4. Уміння знаходити нову інформацію, що міститься в різноманітних друкованих та електронних джерелах, користуючись відповідними пошуковими методами і системами.</p> <p>2.5.5. Знання методів аналізу та представлення зібраної загальної та спеціальної інформації.</p> <p>2.5.6. Уміння аналізувати інформацію в процесі прийняття рішень.</p> <p>2.5.7. Знання особливостей процесу аналізу інформації, основних характеристик процесу аналізу інформації.</p> <p>2.5.8. Уміння організувати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж.</p> <p>2.5.9. Уміння використовувати методи математичної статистики для розв'язання задач під час навчальної діяльності та в ході виконання професійних обов'язків.</p>
<p>2.6. Уміння обґрунтовувати управлінські рішення та спроможність забезпечувати їх правомочність за результатами оцінювання і прогнозування соціальних, економічних, політичних та інших подій.</p>	<p>2.6.1. Уміння на основі інформаційного забезпечення та комп'ютерних технологій розробляти достатню кількість альтернативних варіантів рішень.</p> <p>2.6.2. Здатність використовувати оргтехніку, універсальне та прикладне програмне забезпечення відповідно до виду діяльності, документально оформляти управлінське рішення.</p> <p>2.6.3. Уміння проводити моніторинг змін у законодавстві, орієнтуватися у нормативних актах, щоб забезпечувати правомочність рішень.</p> <p>2.6.4. Здатність до формування логіки економічного мислення та сучасної економічної культури.</p> <p>2.6.5. Знання базових методів пізнання і аналізу економічних процесів.</p> <p>2.6.6. Уміння приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.</p> <p>2.6.7. Здатність до раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки.</p> <p>2.6.8. Знання особливостей функціонування сучасних ринків та утворення цін на послуги праці, капіталу,</p>

	природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури. 2.6.9. Уміння визначати чинники і наслідки макроекономічного розвитку господарських систем відповідно до цілей та пріоритетів економічної політики.
3. СИСТЕМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
3.1. Здатність діяти з позицій соціальної відповідальності, займати активну громадянську позицію	3.1.1. Уміння виконувати конституційні обов'язки, дотримуватися норм законодавства. 3.1.2. Здатність протистояти проявам расової, національної, статевої, вікової дискримінації. 3.1.3. Уміння захищати інтереси держави, поєднувати та взаємоузгоджувати суспільні, колективні та індивідуальні інтереси.
3.2. Здатність працювати самостійно і автономно.	3.2.1. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності, адаптуватися до нових ситуацій; генерування нових ідей (творчості); до ініціативи та підприємництва; відповідальність за якість; прагнення до успіху.
3.3. Здатність займати активну життєву позицію та розвивати лідерські якості.	3.3.1. Здатність захищати свої права людини та громадянина. 3.3.2. Знання і вміння створювати власний імідж та вдосконалювати його складові: зовнішній вигляд, манери. 3.3.3. Уміння встановлювати життєві цілі, визначати їх пріоритетність, планувати власну кар'єру. 3.3.4. Вміння добирати і використовувати методи соціально-психологічного впливу у професійній та інших сферах діяльності.
3.4. Здатність виконувати професійну діяльність у відповідності до стандартів якості.	3.4.1. Знання й уміння забезпечувати якісне виконання завдань професійної діяльності на основі інструкцій, методичних рекомендацій, встановлених норм, нормативів, технічних умов тощо. 3.4.2. Здатність вносити рекомендації щодо введення нових чи зміни існуючих вимог до якості.
3.5. Здатність до формування культури мислення, її сприйняття.	3.5.1. Уміння формулювати і висловлювати думки та своє ставлення до подій, ситуацій виробничого характеру, уміння слухати та сприймати думки інших.
3.6. Здатність до навчання.	3.6.1. Розуміння й усвідомлення межі своїх знань, уміння набувати і засвоювати нові знання. 3.6.2. Уміння вибирати альтернативні методи навчання. 3.6.3. Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.
3.7. Здатність формувати нові ідеї (креативність).	3.7.1. Уміння формулювати та ініціювати нові ідеї, формулювати їх мету, завдання, визначати необхідні ресурси для їх реалізації. 3.7.2. Уміння використовувати загальнонаукові та креативні методи пізнання у професійній діяльності. 3.7.3. Уміння аналізувати фінансове, матеріально-ресурсне, кадрове забезпечення процесу наукових досліджень.
3.8. Здатність адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності.	3.8.1. Уміння розвивати особисту стресостійкість, саморегуляцію, уникати та не допускати систематичного перевантаження організму, підтримувати психоемоційне здоров'я. 3.8.2. Уміння зберігати трудову активність в екстремальних ситуаціях.
3.9. Здатність реалізовувати	3.9.1. Уміння використовувати проектний підхід до управління справами.

проект.	<p>3.9.2. Уміння формулювати мету, завдання, обґрунтовувати ресурсне забезпечення проекту.</p> <p>3.9.3. Уміння планувати процес і складати календарний план проекту за допомогою використання методів управління проектом у часі.</p> <p>3.9.4. Здатність до управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.</p>
4. ЗАГАЛЬНОНАУКОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
<p>4.1. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань комплексні знання про закономірності розвитку живої природи.</p>	<p>4.1.1. Уміння здійснювати аналіз основних властивостей живого, визначати структурний рівень біологічних об'єктів.</p> <p>4.1.2. Знання алгоритму аналізу класифікаційних ознак еволюційних концепцій розвитку органічного світу, характеристики популяції.</p> <p>4.1.3. Уміння характеризувати життєвий цикл клітини та процеси саморегуляції у біологічних системах, знання основ генетики.</p> <p>4.1.4. Уміння визначати біологічний вік людини.</p> <p>4.1.5. Знання основ мікробіології (методів дослідження, характеристики мікрофлори, аналізу імунітету та впливу вірусів).</p>
<p>4.2. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання про будову та функції організму людини в цілому та його окремих органів й систем органів.</p>	<p>4.2.1. Знання будови та функцій опорно-рухового апарату, органів травної, дихальної, сечової, жіночої та чоловічої статеві, ендокринної та імунної системи, центральної та периферичної нервової системи, органів чуття, серцево-судинної системи в нормі, під час фізичних навантажень та впливу довкілля.</p> <p>4.2.2. Уміння демонструвати на препаратах, муляжах та іншому ілюстративному матеріалі будову кісток, суглобів, скелетних м'язів, органів травної, дихальної, сечової, жіночої та чоловічої статеві, ендокринної та імунної системи, спинного та головного мозку, органів чуття; демонструвати спинномозкові та черепні нерви, соматичні сплетіння та їх гілки, кровоносні та лімфатичні судини, будову серця.</p> <p>4.2.3. Уміння вирізняти на видимих ділянках тіла людини різні анатомічні структури.</p> <p>4.2.4. Уміння здійснювати порівняльний аналіз особливостей будови тіла, органів та систем організму людини у різних вікових групах.</p>
<p>4.3. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань знання про хімічні основи життєдіяльності організму людини, їх зміни під час м'язової діяльності.</p>	<p>4.3.1. Знання біологічної ролі та метаболізму окремих класів органічних речовин в організмі людини.</p> <p>4.3.2. Знання біохімічних процесів збудження та скорочення скелетних м'язів, механізмів енергозабезпечення м'язової роботи, метаболічних змін в тканинах під час виконання фізичних вправ різної потужності.</p> <p>4.3.3. Знання основних біохімічних показників обміну речовин, що використовуються для оцінки стану здоров'я, їх зміни під час фізичних навантажень оздоровчої та реабілітаційної спрямованості.</p> <p>4.3.4. Уміння проводити діагностичне обстеження людини з використанням найпростіших експрес-методів біохімічного дослідження; аналізувати результати лабораторних досліджень для оцінки ефективності фізичних тренувань, відновлення, підвищення фізичної працездатності.</p>
<p>4.4. Здатність використовувати під час навчання та виконання</p>	<p>4.4.1. Знання фізіологічних механізмів скорочення скелетних м'язів, втоми та відновлення під час м'язової роботи.</p>

ГСВОУ ЗЛ* ОКХ 6.010203-14
Кваліфікація «Вчитель основ здоров'я»

<p>професійних завдань базові знання про функції організму людини, їх взаємозв'язки між собою та зовнішнім середовищем.</p>	<p>4.4.2. Знання вищих інтегративних функцій, а також особливостей фізіології вісцеральних систем (крові, кровообігу, дихання, травлення, виділення, енергетичного обміну та терморегуляції). 4.4.3. Уміння здійснювати лабораторні дослідження функцій організму людини, інтерпретувати їх результати. 4.4.4. Уміння оцінювати стан здоров'я людини та функціональні можливості її організму на підставі фізіологічних критеріїв. 4.4.5. Уміння порівняти наявні результати досліджень фізіологічних функцій організму людини з віковою нормою для кожної з фізіологічних систем.</p>
<p>4.5. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання про основні фактори навколишнього середовища, що впливають на здоров'я людини.</p>	<p>4.5.1. Знання впливу хімічного складу, температури, вологості та напряму руху атмосферного повітря на здоров'я людини. 4.5.2. Уміння оцінювати показники природного та штучного освітлення та мікроклімат житлових, навчальних та спортивних приміщень. 4.5.3. Уміння оцінювати якість проб води з водопровідної мережі та плавального басейну. 4.5.4. Знання гігієнічних основ раціонального харчування. 4.5.5. Уміння впроваджувати процедури загартування повітрям, водою та сонцем. 4.5.6. Знання гігієнічних особливостей занять руховою активністю людей різних вікових груп.</p>
<p>4.6. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання з різноманітних проблем у сфері природокористування та охорони навколишнього середовища.</p>	<p>4.6.1. Знання основних джерел та параметрів антропогенного забруднення довкілля. 4.6.2. Уміння ідентифікувати забруднення навколишнього середовища. 4.6.3. Знання особливостей урбанізації та її негативних наслідків, а також проблем відходів людської діяльності їх знешкодження та утилізації. 4.6.4. Знання основних принципів функціонування екосистем. 4.6.5. Уміння дотримуватись правил природокористування та охорони навколишнього середовища під час експлуатації спортивних споруд та проведення спортивно-масових заходів.</p>
<p>4.7. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання з теорії і технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності.</p>	<p>4.7.1. Знання джерел та етапів розвитку теорії і технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності . 4.7.2. Знання принципів, засобів та методів оздоровчо-рекреаційної рухової діяльності. 4.7.3. Знання методологічних та педагогічних основ теорії навчання рухових дій. 4.7.4. Знання основ методики розвитку фізичних якостей (сили, швидкості, витривалості, гнучкості, координації). 4.7.5. Знання форм організації занять з оздоровчо-рекреаційної рухової активності.</p>
<p>4.8. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання з навчання, виховання та соціалізації особистості.</p>	<p>4.8.1. Знання наукової педагогічної термінології та виявлення шляхів застосування педагогічних знань в практиці професійної діяльності. 4.8.2. Знання особливостей формування особистості у різні вікові періоди. 4.8.3. Знання дидактичних принципів та особливостей їх реалізації у навчальному процесі, методів та організації процесу навчання. 4.8.4. Знання основних положень теорії виховання. 4.8.5. Знання факторів регуляції поведінки особи.</p>

	4.8.6. Знання особливостей соціалізації особи шляхом залучення до оздоровчо-рекреаційної рухової активності.
4.9. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання про закономірності, розвиток і форми психічних проявів людини.	4.9.1. Знання основ психології особистості. 4.9.2. Знання характеристики психологічних процесів (відчуття, сприймання, пам'ять, уява і уявлення, мислення і мовлення, емоції та почуття, воля та вольові дії, увага). 4.9.3. Знання психічних станів людини та особливостей їх проявів в осіб, які займаються оздоровчо-рекреаційною руховою активністю. 4.9.4. Знання ключових ознак психологічних якостей особистості (спрямованість, здібності, темперамент, характер). 4.9.5. Знання основ соціальної психології груп і колективу.
4.10. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання з основ медичних знань.	4.10.1. Знання характеристики функціонування систем організму людини в умовах спокою, фізіологічних стресів, навантаження під час рухової активності та в умовах патології. 4.10.2. Знання основних ознак невідкладних станів за наявності захворювань різних систем організму людини. 4.10.3. Знання особливостей надання долікарської допомоги під час захворювань різних систем організму людини та променевого уражень й уражень отруйними речовинами. 4.10.4. Знання про опікову хворобу, її сутність та прояви, а також про долікарську допомогу особам з опіками. 4.10.5. Знання про відмороження та електротравми, долікарську допомогу відповідним особам. 4.10.6. Знання особливостей профілактики травматизму під час занять оздоровчо-рекреаційною руховою активністю та надання долікарської допомоги під час травм. 4.10.7. Знання про основні ознаки різних інфекційних захворювань, долікарську допомогу таким хворим.

**БАЗОВІ ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ
БАКАЛАВРА ЗІ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ***

Типові завдання діяльності	Компетентності	Результати навчання
1. ДОСЛІДНИЦЬКО-АНАЛІТИЧНА ФУНКЦІЯ		
1.1. Здійснення прогнозування стану індивідуального та громадського здоров'я.	1.1.1. Здатність аналізувати здоров'я як системну категорію. 1.1.2. Здатність визначати перспективні шляхи управління здоров'ям.	1.1.1.1. Знання про сучасні погляди на визначення індивідуального та громадського здоров'я. 1.1.1.2. Розуміння демографічних проблем України як інтегрального показника стану громадського здоров'я. 1.1.1.3. Знання особистісних та соціальних засад збереження та зміцнення індивідуального здоров'я. 1.1.2.1. Знання факторів ризику здоров'я людини та епідеміології неінфекційних захворювань. 1.1.2.2. Володіння інформацією про інноваційні підходи до підвищення резервних можливостей організму людини. 1.1.2.3. Знання сучасної класифікації діагностичних підходів до оцінки здоров'я. 1.1.2.4. Уміння скласти прогноз здоров'я людини в залежності від його вихідного рівня та спроектувати відповідну програму.
1.2. Здійснення проектування навчального процесу з основ здоров'я, безпеки життєдіяльності та валеології в загальноосвітніх навчальних закладах.	1.2.1. Здатність здійснювати аналіз програми для загальноосвітніх навчальних закладів з предмету «Основи здоров'я».	1.2.1.1. Знання структури і змісту програми для загальноосвітніх навчальних закладів з предмету «Основи здоров'я». 1.2.1.2. Уміння аналізувати логіку побудови програми для загальноосвітніх навчальних закладів з предмету «Основи здоров'я». 1.2.1.3. Знання сучасних підходів до планування навчального процесу в загальноосвітніх навчальних закладах.
1.3. Здійснення проектування позакласної виховної роботи з питань формування, збереження та зміцнення здоров'я і профілактики шкідливих звичок та соціально-небезпечних інфекційних хвороб.	1.3.1. Здатність оцінювати основні соціальні виклики щодо збереження здоров'я дітей та молоді з метою проведення профілактичної виховної роботи.	1.3.1.1. Знання основних проблем з якими пов'язано погіршення здоров'я сучасної людини. 1.3.1.2. Знання про шкідливі звички та методики проведення відповідної профілактичної роботи. 1.3.1.3. Знання про соціально-небезпечні інфекційні хвороби та методики проведення відповідної профілактичної роботи.
1.4. Розроблення та обґрунтування напрямів залучення дітей та молоді до	1.4.1. Здатність визначати роль рухової активності для формування здорового	1.4.1.1. Знання теоретичних засад використання рухової активності людини під час дозвілля для збереження та зміцнення здоров'я. 1.4.1.2. Знання мети та цілей, функцій та структури системи оздоровчо-

ГСВОУ ЗЛ* ОКХ 6.010203-14
Кваліфікація «Вчитель основ здоров'я»

оздоровчо-рекреаційної рухової активності.	способу життя та збереження й зміцнення здоров'я людини.	рекреаційної рухової активності. 1.4.1.3. Знання напрямів діяльності міжнародних міжурядових організацій з підтримки оздоровчо-рекреаційної рухової активності, а також передового досвіду країн з високим рівнем залучення населення до вказаної активності. 1.4.1.4. Знання методологічних та законодавчих засад формування системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності в Україні.
1.5. Визначення перспективних шляхів використання засобів фізичної реабілітації.	1.5.1. Здатність до програмування занять з фізичної реабілітації.	1.5.1.1. Знання характеристики понять «реабілітація», «види реабілітації» та «комплексна терапія». 1.5.1.2. Знання клініко-фізіологічної дії фізичних вправ на організм людини. 1.5.1.3. Уміння використовувати принципи програмування занять фізичною реабілітацією.
1.6. Здійснення наукових досліджень з проблематики професійного спрямування.	1.6.1. Здатність до проведення підготовчої роботи з проведення наукового дослідження з проблем професійного спрямування. 1.5.2. Здатність до використання ефективних методів дослідження, аналізу результатів та оформлення звіту.	1.6.1.1. Знання способів роботи з науковою інформацією зі спеціальних літературних джерел та мережі Інтернет. 1.6.1.2. Уміння здійснювати проектування наукової роботи. 1.6.1.3. Уміння визначити проблематику, гіпотезу, мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження. 1.6.1.4. Уміння складати робочий план теоретичного та експериментального дослідження. 1.6.2.1. Уміння коректно використовувати методи наукового дослідження відповідно до його завдань. 1.6.2.2. Знання особливостей аналізу показників, що отримані в ході дослідження. 1.6.2.3. Знання вимог до написання та оформлення наукових звітів, статей, курсових та дипломних робіт.
2. ТЕХНОЛОГІЧНА ФУНКЦІЯ		
2.1. Використання методик навчання основам здоров'я, валеології, основ медичних знань, безпеки життєдіяльності та охорони праці в навчально-виховному процесі в загальноосвітніх навчальних закладах.	2.1.1. Здатність усвідомлювати особливості використання засобів та методів навчання школярів основ здоров'я, валеології, безпеки життєдіяльності та охорони праці.	2.1.1.1. Знання принципів, методів та засобів навчання інваріативного предмету «Основи здоров'я» в загальноосвітніх навчальних закладах. 2.1.1.2. Знання принципів, методів та засобів навчання варіативного предмету «Валеологія» в загальноосвітніх навчальних закладах. 2.1.1.3. Знання принципів, методів та засобів навчання інваріативного предмету «Основи медичних знань» в загальноосвітніх навчальних закладах. 2.1.1.4. Знання принципів, методів та засобів навчання варіативного

ГСВОУ ЗЛ* ОКХ 6.010203-14
Кваліфікація «Вчитель основ здоров'я»

		предмету «Основ безпеки життєдіяльності та охорони праці» в загальноосвітніх навчальних закладах. 2.1.1.5. Комплексні знання та уміння з навчання предметів оздоровчого спрямування.
2.2. Формування свідомої мотивації в дітей та молоді до здорового способу життя.	2.2.1. Здатність спонукати дітей та молодь до ведення здорового способу життя.	2.2.1.1. Знання різних теоретичних концепцій психології здоров'я та здорового способу життя. 2.2.1.2. Знання критеріїв психологічного здоров'я та позитивного емоційного стану. 2.2.1.3. Знання психологічних механізмів забезпечення психічного здоров'я. 2.2.1.4. Уміння формувати поведінку особи, спрямовану на формування, збереження і зміцнення здоров'я.
2.3. Здійснення оцінки та моніторингу рівня здоров'я.	2.3.1. Здатність оцінювати рівень індивідуального здоров'я. 2.3.2. Здатність проводити моніторинг рівня здоров'я.	2.3.1.1. Знання основних положень теорії вимірів та особливостей метрологічного контролю у сфері формування, збереження та зміцнення здоров'я. 2.3.1.2. Знання характеристики «безпечного рівня здоров'я». 2.3.1.3. Уміння використовувати сучасні методи діагностики індивідуального здоров'я. 2.3.1.4. Уміння використовувати методи моніторингу фізичного стану людини. 2.3.1.5. Знання особливостей оцінки фізичного стану дітей, молоді та дорослих різного віку та статі. 2.3.1.6. Уміння визначити біологічний вік людини. 2.3.2.1. Знання основних положень кваліметрії. 2.3.2.2. Уміння використовувати методи опитування та анкетування. 2.3.2.3. Уміння використовувати метод експертних оцінок.
2.4. Надання долікарської допомоги в загрозованих для життя станах.	2.4.1. Здатність надати долікарську допомогу під час раптових серцево-судинних захворювань та порушень діяльності дихальної системи. 2.4.2. Здатність надавати долікарську допомогу під час кровотеч. 2.4.3. Здатність надати долікарську допомогу під час	2.4.1.1. Знання про причини та ознаки гіпертонічної та ішемічної хвороби, інфаркту міокарду та інсульту. 2.4.1.2. Оволодіння методикою надання долікарської допомоги при невідкладних станах серцево-судинної і дихальної систем. 2.4.2.1. Знання особливостей різних видів ран (різані, колоті, вогнестрільні та ін.). 2.4.2.2. Знання основних небезпек кровотеч та їх видів. 2.4.2.3. Оволодіння методикою долікарської допомоги під час зовнішньої та внутрішньої кровотеч. 2.4.3.1. Знання про причини та ознаки травмування під час рухової

ГСБОУ ЗЛ* ОКХ 6.010203-14
Кваліфікація «Вчитель основ здоров'я»

	<p>травм опорно-рухового апарату.</p> <p>2.4.4. Здатність проводити профілактику поширення інфекційних хвороб.</p> <p>2.4.5. Здатність надавати долікарську допомогу в умовах епідемії ВІЛ.</p>	<p>активності.</p> <p>2.4.3.2. Знання характеристики травматичного шоку, його перебігу, основних ознак.</p> <p>2.4.3.3. Знання видів та ознак переломів кісток.</p> <p>2.4.3.4. Уміння здійснювати транспортну іммобілізацію при ушкодженні кісток.</p> <p>2.4.3.5. Оволодіння методикою долікарської допомоги при травмах шиї, хребта, грудної клітини, кінцівок.</p> <p>2.4.3.6. Уміння накладати пов'язки при різних видах травм.</p> <p>2.4.4.1. Знання найпоширеніших інфекційних хвороб.</p> <p>2.4.4.2. Оволодіння методикою проведення санітарно просвітницької роботи.</p> <p>2.4.5.1. Знання шляхів інфікування ВІЛ та особливостей різних етапів прояву ВІЛ-інфікування.</p> <p>2.4.5.2. Уміння надавати невідкладну долікарську допомогу з урахуванням можливості того, що постраждалий ВІЛ-інфікований.</p>
<p>2.5. Надання консультацій з окремих питань здорового способу життя.</p>	<p>2.5.1. Здатність аналізувати спосіб життя особи та його вплив на здоров'я.</p> <p>2.5.2. Здатність надавати рекомендації щодо ведення здорового способу життя.</p>	<p>2.5.1.1. Знання особливостей впливу способу життя на здоров'я особи.</p> <p>2.5.1.2. Знання основних принципів здорового способу життя.</p> <p>2.5.1.3. Знання рекомендацій Всесвітньої організації охорони здоров'я стосовно здорового способу життя.</p> <p>2.5.2.1. Уміння надавати рекомендації щодо профілактики та принципів боротьби зі шкідливими звичками.</p> <p>2.5.2.2. Уміння надавати рекомендації щодо профілактики та усунення наслідків психоемоційного стресу.</p> <p>2.5.2.3. Знання основних принципів профілактики неінфекційних захворювань.</p> <p>2.5.2.4. Знання особливостей комплексної взаємодії різних компонентів здорового способу життя.</p>
<p>2.6. Надання консультацій з питань раціонального харчування.</p>	<p>2.6.1. Здатність пропагувати основні положення та принципи раціонального харчування.</p> <p>2.6.2. Здатність здійснювати оцінку та корекцію раціону харчування.</p>	<p>2.6.1.1. Знання сучасної концепції раціонального харчування та дієтології.</p> <p>2.6.1.2. Знання принципів та етапів побудови раціонального харчування.</p> <p>2.6.2.1. Уміння визначати значення та враховувати особливості використання різних продуктів для раціонального харчування.</p> <p>2.6.2.2. Знання вимог до раціонального харчування з урахуванням віку, особливостей трудової діяльності та режиму рухової активності.</p>

ГСВОУ ЗЛ* ОКХ 6.010203-14
Кваліфікація «Вчитель основ здоров'я»

<p>2.7. Надання консультацій з питань оптимальної для конкретної людини рівня рухової активності та реалізація основних технологій оздоровчо-рекреаційної рухової Активності.</p>	<p>2.7.1.Здатність пропагувати основні положення та принципи оптимальної рухової активності 2.7.2. Здатність здійснювати оцінку та корекцію рівня рухової активності людини. 2.7.3. Здатність до загальної орієнтації у застосуванні технологій оздоровчо-рекреаційної рухової активності.</p>	<p>2.7.1.1. Знання сучасних концепцій щодо оптимальної для здоров'я людини рухової активності. 2.7.1.2. Знання принципів організації оздоровчої рухової активності. 2.7.1.3. Знання рекомендацій Всесвітньої організації охорони здоров'я щодо організації оздоровчої рухової активності людини. 2.7.2.1. Уміння визначати рівень середньодобової рухової активності в залежності від способу життя людини та її професійної діяльності. 2.7.2.2. Знання вимог до раціональної організації рухової активності людини з урахуванням віку, статі та індивідуального стану здоров'я. 2.7.3.1. Знання характеристик технологічних основ спорту для всіх, особливостей залучення різних груп населення до оздоровчо-рекреаційної рухової активності. 2.7.3.2. Уміння брати участь у рекреаційних рухливих іграх та анімаційних заходах з фізичної рекреації. 2.7.3.3. Уміння виконувати різні види активного відпочинку сучасної молоді, включаючи оздоровчий туризм.</p>
<p>2.8. Використання основних засобів і методів фізичної реабілітації для корекції стану здоров'я учнів, що знаходяться в донозологічному стані.</p>	<p>2.8.1. Здатність визначити загальні підходи до вибору необхідної методики застосування фізичних вправ для корекції стану здоров'я дітей та молоді, що не мають хронічних захворювань.</p>	<p>2.8.1.1. Знання про основні засоби, форми та методи, рухові режими, періоди та етапи фізичної реабілітації. 2.8.1.2. Уміння дотримуватись визначеного алгоритму дій при виконанні лікувальної гімнастики з урахуванням індивідуального стану здоров'я. 2.8.1.3. Комплексні знання та уміння з фізичної реабілітації для подальшого навчання за відповідним професійним спрямуванням (якщо воно передбачене у варіативній частині ОКХ).</p>
<p>2.9. Виконання загального масажу і самомасажу.</p>	<p>2.8.1. Здатність виконувати загальний класичний масаж. 2.8.2. Здатність виконувати самомасаж.</p>	<p>2.9.1.1. Знання форм, видів та класифікації масажу. 2.9.1.2. Знання критеріїв ефективності масажу. 2.9.1.3. Оволодіння технікою виконання основних та допоміжних прийомів масажу з урахуванням ділянки тіла та індивідуальних особливостей клієнта. 2.9.1.4. Уміння забезпечувати безпечність масажу. 2.9.2.4. Уміння виконувати самомасаж та надання рекомендацій щодо його проведення іншою особою.</p>
3. ОРГАНІЗАЦІОННА ФУНКЦІЯ		
<p>3.1. Організувати навчальний процес оздоровчого спрямування на основі знань про норму і аномалії розвитку особистості.</p>	<p>3.1.1. Здатність до організації навчально-виховного процесу та позаурочних видів діяльності.</p>	<p>3.1.1.1. Знання про вікові анатомо-фізіологічні особливості розвитку дітей та причини виникнення аномалій розвитку. 3.1.1.2. Знання про пізнавальні процеси та емоційно-вольову характеристику особистості учня, її перебіг згідно з віком та</p>

ГСВОУ ЗЛ* ОКХ 6.010203-14
Кваліфікація «Вчитель основ здоров'я»

		<p>індивідуальними особливостями.</p> <p>3.1.1.3. Знання про психічні процеси і стан особистості в умовах нормального й аномального розвитку пізнавальні процеси та емоційно-вольову характеристику особистості учня, її перебіг згідно з віком та індивідуальними особливостями.</p> <p>3.1.1.4. Знання про норму й аномалію розвитку особистості та шляхи її формування.</p> <p>3.1.1.5. Знання сучасних технологічних підходів до організації та реалізації процесу навчання для здійснювати індивідуально-диференційованого підходу до учнів з різним рівнем розвитку розумових дій та інтелектуальних операцій.</p> <p>3.1.1.6. Забезпечувати навчання учнів у зоні ближнього розвитку на основі вивчення специфіки їх розумової діяльності, здатності ефективно вирішувати інтелектуальні задачі різного ступеня складності у навчальній, трудовій, ігровій та інших видах діяльності.</p> <p>3.1.1.7. Забезпечувати диференційний підхід до навчання на основі індивідуальних творчих, загально розумових і спеціальних здібностей учнів</p> <p>3.1.1.8. Забезпечувати структурування змісту навчального матеріалу на основі особистісної орієнтації та згідно з принципами індивідуалізації і диференціації навчання для повноцінного засвоєння та використання знань учнями.</p>
<p>3.2. Організувати навчальний процес на основі знань історії педагогіки, дидактики та теорії виховання.</p>	<p>3.2.1. Здатність до організації навчально-виховного процесу з навчання основ здорового способу життя на основі педагогічних теорій.</p>	<p>3.2.1.1. Знання з історії педагогіки та розвитку навчання основ здоров'я в Україні.</p> <p>3.2.1.2. Знання витоків національного виховання з робіт видатних педагогів і просвітителів.</p> <p>3.2.1.3. Знання основ дидактики та теорії виховання.</p> <p>3.2.1.4. Забезпечувати організацію навчання з основ здоров'я на основі теоретичних та практичних знань і умінь з загальної педагогіки.</p>
<p>3.3. Організація і проведення масових позакласних заходів спрямованих на формування свідомої мотивації на здоровий спосіб життя та формування захищеної поведінки.</p>	<p>3.3.1. Здатність організувати масові позакласні виховні заходи з оздоровчої проблематики.</p>	<p>3.3.1.1. Знання основних видів та форм організації масових просвітницьких та виховних заходів.</p> <p>3.3.1.2. Уміння організувати і проводити масові просвітницькі та виховні заходи брати участь в організації проведення розважальних заходів з фізичної рекреації.</p>

4. УПРАВЛІНСЬКА ФУНКЦІЯ		
<p>4.1. Прийняття управлінських рішень для підвищення ефективності професійної діяльності.</p>	<p>4.1.1.Здатність підбирати адекватне ситуації управлінське рішення за формою та змістом. 4.1.2. Здатність до розробки та реалізації управлінського рішення.</p>	<p>4.1.1.1.Знання видів, форм та класифікації управлінських рішень. 4.1.1.2. Знання типової структури управлінського рішення та вимог до нього. 4.1.2.1. Знання методів підготовки та обґрунтування управлінських рішень. 4.1.2.2. Уміння використовувати алгоритм прийняття та реалізації управлінського рішення.</p>
<p>4.2. Здійснення управлінського впливу колектив загальноосвітнього навчального закладу для створення в ньому середовища сприятливого здоров'ю учнів і педагогічного колективу.</p>	<p>4.2.1. Здатність організувати діяльність шкільного колективу використовуючи методи соціального-педагогічного менеджменту.</p>	<p>4.2.1.1. Уміння застосовувати економічні методи соціального-педагогічного менеджменту. 4.2.1.2. Уміння застосовувати організаційно-адміністративні методи соціального-педагогічного менеджменту. 4.2.1.3. Уміння застосовувати соціально-психологічні методи соціального-педагогічного менеджменту.</p>

ГАЛУЗЕВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Освітньо-професійна програма

БАКАЛАВРА

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму підготовки **6.010203 «ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ*»**
(код і назва напрямку підготовки)

галузі знань **0102 «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ, СПОРТ І ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ»**
(код і назва галузі знань)

Кваліфікація
3340 Інші фахівці в галузі освіти. Вчитель основ здоров'я загальноосвітнього навчального закладу I-II ступеня

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київ 2014

ЗАТВЕРДЖЕНО

Перший заступник
Міністра освіти і науки
України

_____ І.Р.Совсун
«30» _____ 2014 р.

ГАЛУЗЕВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Освітньо-професійна програма

БАКАЛАВРА

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань **0102 «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ, СПОРТ І ЗДОРОВ'Я
ЛЮДИНИ»**
(код і назва галузі знань)

напряму підготовки **6.010203 «ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ*»**
(код і назва напряму підготовки)

Кваліфікація

**2320 Вчитель загальноосвітнього навчального
закладу I-II ступеня (основи здоров'я)**

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київ 2014

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми бакалавра
напряму підготовки 6.010203 «Здоров'я людини*»
галузі знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»

Міністерство освіти і науки України

ПОГОДЖЕНО

Департамент вищої освіти

«15» 2014 р.

Інститут інноваційних технологій
і змісту освіти

«16» 2014 р.

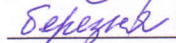

Науково-методична комісія вищої
освіти з педагогічної освіти
Науково-методичної ради

 В.О. Огнев'юк
«08» 2014 р.

Науково-методична комісія вищої
освіти з фізичного виховання, спорту
і здоров'я людини
Науково-методичної ради

 М.В. Лутчак
«17» 2014 р.

РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

Керівник закладу-розробника

Ректор Національного педагогічного
університету імені М.П. Драгоманова

 В.П. Андрущенко
«19» 2014 р.

Керівник розробки

Завідувач кафедри медико-
біологічних і валеологічних основ
охорони життя та здоров'я НПУ імені
М.П. Драгоманова

 С.В. Страшко
«17» 2014 р.

Передмова

1. РОЗРОБЛЕНО

Робочою групою Міністерства освіти і науки України

ВНЕСЕНО

Національним педагогічним університетом імені М.П. Драгоманова

2. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

наказом Міністерства освіти і науки України від __.__.____. № ____.

3. УВЕДЕНО ВПЕРШЕ.

4. РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ:

Страшко Станіслав Васильович, кандидат біологічних наук, професор, завідувач кафедри медико-біологічних і валеологічних основ охорони життя та здоров'я НПУ імені М.П.Драгоманова, голова робочої групи;

Гончаренко Марія Степанівна, доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри валеології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, заступник голови робочої групи;

Бойчук Юрій Дмитрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри здоров'я людини та корекційної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди;

Босенко Анатолій Іванович, кандидат біологічних наук, професор, завідувач кафедри біології і здоров'я людини Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д.Ушинського;

Горащук Валерій Павлович, доктор педагогічних наук, професор завідувач кафедри фізичної реабілітації і валеології Інституту фізичного виховання і спорту ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

Гриньова Марина Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор, декан природничого факультету Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г.Короленка;

Дутчак Мирослав Васильович, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, перший проректор, завідувач кафедри здоров'я, фітнесу і рекреації Національного університету фізичного виховання і спорту України;

Єфімова Валентина Михайлівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри безпеки життєдіяльності Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського;

Кривич Ірина Пантеліївна, доктор медичних наук, професор кафедри медико-біологічних і валеологічних основ охорони життя та здоров'я НПУ імені М.П.Драгоманова;

Мечетний Юрій Миколайович, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри проблем людини та філософії здоров'я Інституту філософії та психології Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля;

Плахтій Петро Данилович, кандидат біологічних наук, професор, завідувач кафедри анатомії, фізіології і валеології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Білик Валентина Григорівна, доцент кафедри медико-біологічних і валеологічних основ охорони життя та здоров'я НПУ імені М.П.Драгоманова.

Цей стандарт не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований та розповсюджений без дозволу Міністерства освіти і науки України.

1. Галузь використання

1.1. Стандарт ГСВОУ ЗЛ* ОПП 6.010203-14 «Освітньо-професійна програма» (ОПП) – галузевий нормативний документ, у якому визначено нормативний термін та зміст навчання, встановлюються вимоги до змісту, обсягу й рівня освіти та професійної підготовки фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра галузі знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» напряму підготовки 6.010203 «Здоров'я людини*» кваліфікації відповідно класифікаційних угруповань Національного класифікатора України «Класифікатор професій ДК 003:2010»:

3340 Інші фахівці в галузі освіти. Вчитель основ здоров'я загальноосвітнього навчального закладу I-II ступеня;

3439 Інструктор з основної діяльності (з організації валеологічної служби);

3222 Інструктор із санітарної освіти;

3226 масажист.

1.2. Цей стандарт поширюється на систему вищої освіти, органи управління в галузі вищої освіти, інші юридичні особи, що надають освітні послуги в галузі вищої освіти; вищі навчальні заклади (ВНЗ) усіх форм власності, що готують фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня

бакалавр

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань **0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»**

(код і назва галузі знань)

напряму підготовки **6.010203 «Здоров'я людини*»**

(код і назва напряму підготовки)

освітнього рівня **базова вища освіта**

(назва освітнього рівня)

кваліфікація **3340 Інші фахівці в галузі освіти.**

Вчитель основ здоров'я загальноосвітнього навчального закладу I-II ступеня

(назва кваліфікації)

з узагальненим об'єктом діяльності **процес навчання предметів оздоровчого спрямування (основ здоров'я, валеології, безпеки життєдіяльності, медико-санітарної підготовки) учнів загальноосвітнього навчального закладу I-II ступеня, організація валеологічної служби в закладах та установах різних форм власності, надання індивідуальних і групових консультацій та послуг у сфері збереження та зміцнення здоров'я людини**

з нормативним терміном
навчання за денною формою

чотири роки

1.3. Цей стандарт установлює:

- нормативний термін навчання за денною формою навчання;
- нормативну частину змісту навчання, що забезпечує формування системи компетентностей відповідно до вимог Освітньо-кваліфікаційної характеристики;
- перелік рекомендованих навчальних дисциплін варіативної частини ОПП, що забезпечує формування компетентностей бакалавра з урахуванням професійного спрямування його підготовки;
- форми державної атестації.

1.4. Стандарт обов'язковий для ВНЗ, що здійснюють підготовку бакалаврів за напрямом 6.0102030 «Здоров'я людини*» в галузі знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини».

1.5. Стандарт використовується для:

- визначення змісту підготовки бакалаврів;
- формування варіативних частин ОПП підготовки фахівців та засобів діагностики якості вищої освіти, розроблення навчальних планів, програм навчальних дисциплін і практик;
- визначення змісту навчання у системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- ліцензування та акредитації ВНЗ, атестації осіб, які закінчили навчання у ВНЗ та сертифікації фахівців.

1.6. Основними користувачами стандарту є:

- ВНЗ;
- особи, які навчаються у ВНЗ, та абітурієнти;
- роботодавці;
- органи виконавчої влади та інші відомства, що мають у своєму підпорядкуванні ВНЗ;
- уповноважені органи, що здійснюють ліцензування, акредитацію та контроль якості у сфері вищої освіти.

2. Нормативні посилання

У цьому стандарті використано посилання на такі нормативні документи:

- Закон України «Про вищу освіту»;
- постанову Кабінету Міністрів України від 20.01.1998 № 65 «Про затвердження Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту)» (із змінами);
- постанову Кабінету Міністрів України від 13.12.2006 № 1719 «Про перелік напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра» (із змінами);
- Національний класифікатор України «Класифікатор видів економічної діяльності» ДК 009:2010, затверджений наказом

Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457 (із змінами і доповненнями);

- Національний класифікатор України «Класифікатор професій» ДК 003:2010, затверджений наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327 (із змінами і доповненнями);
- Національний освітній глосарій: вища освіта /авт.-уклад. : І.І. Бабин, Я.Я.Болюбаш, А.А.Гармаш та ін.; за ред. Д.В.Табачника і В.Г.Кременя. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяда», 2011. – 100 с.;
- ГСВОУ ЗЛ* ОКХ 6.010203-14 Державний стандарт вищої освіти. Освітньо-кваліфікаційна характеристика.

3. Позначення та скорочення

У цьому стандарті використовуються такі скорочення назв циклів дисципліни і практик:

- ГСЕСП – гуманітарна та соціально-економічна підготовка;
- ПНФП – природничо-наукова (фундаментальна) підготовка;
- ЗПП – загально-професійна підготовка;
- ПП – професійна і практична підготовка.

4. Структура нормативної частини освітньо-професійної програми

4.1. Освітньо-професійна програма (ОПП) підготовки бакалаврів поділяється на нормативну та вибірккову частини.

4.2. Нормативна частина ОПП включає такі цикли дисциплін і практик:

- гуманітарної та соціально-економічної підготовки;
- природничо-наукової (фундаментальної) підготовки;
- загально-професійної підготовки;
- професійної і практичної підготовки.

4.3. Термін навчання (кількість років) і максимальний навчальний час підготовки бакалавра (кількість кредитів ЄКТС) розподіл змісту ОПП підготовки бакалавра за нормативною частиною, мінімальний і максимальний навчальний час за циклами підготовки наведено в додатку А.

Мінімальний навчальний час підготовки за циклами, кількість кредитів ЄКТС викладання кожної з навчальних дисциплін і практик нормативної частини ОПП наведено у додатку Б. Структурно-логічну схему вивчення дисциплін подано в рекомендованій діаграмі структури програми підготовки бакалавра (додаток В).

5. Зміст нормативної частини освітньо-професійної програми

5.1. На основі аналізу системи компетентностей нормативної частини Освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра зі здоров'я людини визначено систему знань, що потрібна для їх формування.

Система відповідних знань у вигляді упорядкованого набору (масиву) навчальної інформації представлена переліком навчальних дисциплін нормативної частини ОПП (додаток Б).

5.2. Надання кваліфікацій (3340 «Інші фахівці в галузі освіти. Вчитель основ здоров'я загальноосвітнього навчального закладу I-II ступеня», 3439 «Інструктор з основної діяльності (з організації валеологічної служби)», 3222 «Інструктор із санітарної освіти», 3226 «Масажист») забезпечується також нормативними видами практики: педагогічною практикою в школі не менше 8 кредитів; навчальною валеодіагностичною практикою – 4 кредити.

5.3. Невід'ємна складова нормативної частини ООП стандарту – типові програми навчальних дисциплін і практик, які видаються окремо і затверджуються Науково-методичними комісіями вищої освіти з «Фізичного виховання, спорту і здоров'я людини» та/або «Педагогічної освіти (підкомісія з фізичного виховання* (010201) і здоров'я людини* (010203)» Науково-методичної ради МОН України.

5.4. ВНЗ мають право збільшувати мінімальний час вивчення навчальних дисциплін і практик нормативної частини ОПП підготовки бакалавра не більше ніж на 50% за рахунок бюджету варіативної частини в межах максимального навчального часу за відповідним циклом підготовки.

6. Вимоги до системи вищої освіти

6.1. Загальні вимоги, а також вимоги до кадрового, матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення підготовки бакалаврів у ВНЗ визначаються чинними нормативами для ліцензування та акредитації напряму підготовки, положенням про організацію навчального процесу у ВНЗ.

6.2. ВНЗ повинен забезпечувати студентів та науково-педагогічних працівників навчально-методичними матеріалами на паперових та електронних носіях, підручниками і навчальними посібниками, періодичними виданнями за профілем підготовки студентів не менше ніж 10 назв, доступом до електронних інформаційних ресурсів (у т.ч. через мережу Інтернет) у бібліотеці ВНЗ.

6.3. Виконання програм навчальних дисциплін у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним оснащенням кабінетів і лабораторій, перелік та вимоги до яких визначаються окремим документом, що Науково-методичними комісіями вищої освіти з «Фізичного виховання, спорту і здоров'я людини» та/або «Педагогічної освіти (підкомісія з фізичного виховання* (010201) і здоров'я людини* (010203)» Науково-методичної ради МОН України.

7. Державна атестація випускників

7.1. Державна атестація проводиться на підставі оцінювання якості засвоєння нормативної та варіативної частини ОПП, рівня здобутих професійних знань, набутих умінь та навичок, ступеня сформованості системи компетентностей бакалавра, передбачених нормативною та варіативною

частинами Освітньо-кваліфікаційною характеристики бакалавра за напрямом підготовки 6.010203 «Здоров'я людини*».

7.2. Державна атестація передбачає складання комплексного державного екзамену з дисциплін професійної підготовки та захисту дипломної роботи. Бюджет навчального часу на державну атестацію формується за рахунок бюджету навчального часу варіативної частини ОПП.

7.3. Державна атестація здійснюється відповідно до складової галузевого стандарту вищої освіти за напрямом підготовки 6.010203 «Здоров'я людини*» – «Засоби діагностики якості вищої освіти. Вимоги до державної атестації».

7.4. За результатами успішного складання державного екзамену державна екзаменаційна комісія приймає рішення про присвоєння випускнику кваліфікації бакалавр «Здоров'я людини*, вчитель основ здоров'я загальноосвітнього навчального закладу I-II ступеня, інструктор з організації валеологічної служби, інструктор із санітарної освіти, масажист.

8. Загальні вимоги до вибіркової частини освітньо-професійної програми

8.1. Зміст вибіркової частини ОПП визначає ВНЗ.

8.2. Вибіркова частина ОПП забезпечує підготовку бакалаврів з урахуванням:

- завдань діяльності бакалавра відповідно до регіональних потреб роботодавців, студентів та професійного спрямування підготовки за напрямом «Здоров'я людини*»;
- системи варіативних компетентностей, що необхідні бакалавру для вирішення означених завдань діяльності та які подано у вибірковій частині Освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра.
- другої педагогічної спеціальності за вибором ВНЗ.

8.3. Вибіркова частина ОПП підготовки бакалавра складається з навчальних дисциплін самостійного вибору ВНЗ та вибору студента (не більше 70 % – вибір ВНЗ і не менше 30 % – вільний вибір студентів під час третього та четвертого років навчання).

Перелік дисциплін, рекомендованих до вибіркової частини ОПП, наведено у додатку Г.

Перелік рекомендованих навчальних, а також окремих видів практик вибіркової частини може бути доповнений ВНЗ.

9. Порядок внесення змін та доповнень

Зміни та доповнення до стандарту розглядаються та затверджуються Міністерством освіти і науки України за поданням Науково-методичних комісій вищої освіти з «Фізичного виховання, спорту і здоров'я людини» та/або «Педагогічної освіти (підкомісія з фізичного виховання* (010201) і здоров'я людини* (010203)» Науково-методичної ради МОН України.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця 1

Загальний навчальний час підготовки бакалавра за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини*»

Освітньо-кваліфікаційний рівень	Терміни навчання за денною формою, роки	Максимальний обсяг, кредити ЄКТС
Бакалавр	4,0	240

Таблиця 2

Розподіл змісту освітньо-професійної програми, мінімальний та максимальний початковий час за циклами підготовки бакалавра за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини*»

Цикли підготовки	Мінімальний навчальний час за циклами кредитів ЄКТС	Максимальний навчальний час за циклами кредитів ЄКТС
I. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки (ГСЕП), усього: у т.ч. нормативна частина	21,0 (8,7%)	36,0 (15%)
II. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки (ПНФП), усього: у т.ч. нормативна частина	28,0 (11,7%)	36,0 (15%)
III. Цикл загально-професійної підготовки (ЗПП), усього: у т.ч. нормативна частина	29,0 (12,1%)	60,0 (25,0%)
IV. Цикл професійної і практичної підготовки (ПП), усього: у т.ч. нормативна частина: <ul style="list-style-type: none"> • навчальні дисципліни • практика 	42,0 (17,5%) 33,0 (13,8%) 9,0 (3,7%)	108,0 (45%)
Разом за циклами підготовки, усього: у т.ч. нормативна частина	120,0 (50,0%)	240,0 (100%)

Додаток Б

**Перелік навчальних дисциплін
нормативної частини ОПП за циклами підготовки бакалавра
за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини*»**

Навчальні цикли, шифри та назви навчальних дисциплін	Мінімальний навчальний час за циклами (кредитів ЄКТС)
<i>I. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки (шифр - ГСЕСП)</i>	
ГСЕСП 1. Історія України	3,0
ГСЕСП 2. Історія української культури	2,0
ГСЕСП 3. Українська мова (за професійним спрямуванням)	3,0
ГСЕСП 4. Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	5,0
ГСЕСП 5. Філософія	3,0
ГСЕСП 6. Основи економічних теорій	3,0
ГСЕСП 7. Політологія	2,0
<i>Разом за циклом I</i>	<i>21,0</i>
<i>II. Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки (шифр - ПНФП)</i>	
ПНФП 1. Біологія	2,5
ПНФП 2. Анатомія людини	5,0
ПНФП 3. Біохімія	3,0
ПНФП 4. Фізіологія людини	5,0
ПНФП 5. Гігієна	3,0
ПНФП 6. Екологія	2,0
ПНФП 7. Новітні інформаційні технології та технічні засоби навчання	2,0
ПНФП 8. Вікова анатомія та фізіологія	3,0
ПНФП 9. Безпека життєдіяльності	1,5
<i>Разом за циклом II</i>	<i>27,0</i>
<i>III. Цикл загально-професійної підготовки (шифр – ЗПП)</i>	
ЗПП 1. Вступ до спеціальності	2,5
ЗПП 2. Загальна теорія здоров'я (Загальна та педагогічна валеологія)	4,0
ЗПП 3. Основи здорового способу життя та культура здоров'я	3,0
ЗПП 4. Психологія (загальна, вікова та педагогічна)	6,0
ЗПП 5. Педагогіка (історія педагогіки, дидактика, теорія і методика виховання, основи педагогічної майстерності)	6,5
ЗПП 6. Основи науково-дослідної роботи	1,5
ЗПП 7. Долікарська медична допомога у невідкладних станах	4,0
ЗПП 8. Основи охорони праці	1,5

<i>Разом за циклом III</i>	<i>29,0</i>
<i>IV. Цикл професійної і практичної підготовки (шифр – ПП) Навчальні дисципліни (шифр – ПП 1)</i>	
ПП 1.1. Методика навчання основ здоров'я та валеології	6,0
ПП 1.2. Методика навчання основ медичних знань та проведення санпросвітницької роботи	4
ПП 1.3. Методика навчання безпеки життєдіяльності	2
ПП 1.4. Основи раціонального харчування	3,0
ПП 1.5. Масаж загальний і самомасаж	3,0
ПП 1.6. Види оздоровчо-рекреаційної рухової активності	5,0
ПП 1.7. Теорія і технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності	5,0
ПП 1.8. Діагностика і моніторинг рівня здоров'я	3,0
<i>Разом за циклом IV (навчальні дисципліни)</i>	<i>31,0</i>
<i>Практика (шифр – ПП 2)</i>	
ПП 2.1. Педагогічна практика в школі	8,0
ПП 2.2. Навчальна валеодіагностична практика	4,0
<i>Разом за циклом IV (практика)</i>	<i>12,0</i>
<i>Разом за циклом IV</i>	<i>43,0</i>
<i>Усього</i>	<i>12,0</i>

Діаграма
нормативної частини ОПП підготовки бакалавра
за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини*» (рекомендована)

І рік навчання			
Назва дисципліни	Кредити ЄКТС	І півріч.	II півріч.
ГСЕП 1. Історія України	3,0	3,0	–
ГСЕП 2. Історія української культури	2,0	–	2,0
ГСЕП 3. Українська мова (за професійним спрямуванням)	3,0	1,5	1,5
ГСЕП 4. Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	3,0	1,5	1,5
ПНФП 1. Біологія	2,5	2,5	–
ПНФП 2. Анатомія людини	5,0	2,0	3,0
ПНФП 3. Біохімія	3,0	–	3,0
ПНФП 5. Гігієна	3,0	1,5	1,5
ПНФП 6. Екологія	2,0	–	2,0
ПНФП 7. Новітні інформаційні технології та технічні засоби навчання	3,0	1,5	1,5
ЗПП 1. Вступ до спеціальності	2,5	2,5	–
ПП 1.6. Види оздоровчо-рекреаційної рухової активності	3	1,5	1,5
Разом нормативна частина	35,0	17,5	17,5
Разом варіативна частина	25,0	12,5	12,5
Усього	60,0	30,0	30,0
II рік навчання			
Назва дисципліни	Кредити ЄКТС	І півріч.	II півріч.
ГСЕП 4. Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	2,0	2,0	
ПНФП 4. Фізіологія людини	5,0	3,0	2,0
ПНФП 9. Безпека життєдіяльності	1,5	–	1,5
ЗПП 2. Загальна теорія здоров'я (загальна та педагогічна валеологія)	4,0	4,0	–
ЗПП 4. Психологія (загальна, вікова та педагогічна)	6,0	3,0	3,0

ЗПП 5. Педагогіка (історія педагогіки, дидактика, теорія і методика виховання)	5,0	3,0	2,0
ЗПП 6. Основи науково-дослідної роботи	1,5	1,5	–
ПП 1.6. Види оздоровчо-рекреаційної рухової активності	2,0	2,0	
ПП 1.7. Теорія і технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності	2,0	–	2,0
ПП 1.5. Масаж загальний і самомасаж	3,0	–	3,0
ПП 1.8. Діагностика і моніторинг рівня здоров'я	3,0	1,5	1,5
ПП 2.2. Навчальна валеодіагностична практика	4,0	–	4,0
Разом нормативна частина	39,0	20,0	19,0
Разом варіативна частина	21,0	10,0	11,0
Усього	60,0	30,0	30,0
III рік навчання			
Назва дисципліни	Кредити ЄКТС	I півріч.	II півріч.
ГСЕП 5. Філософія	3,0	1,5	1,5
ГСЕП 6. Основи економічних теорій	3,0	1,5	1,5
ЗПП 3. Основи здорового способу життя та культура здоров'я	3,0	1,5	1,5
ЗПП 7. Долікарська медична допомога у невідкладних станах	4,0	4,0	–
ЗПП 8. Основи охорони праці	1,5	1,5	–
ПП 1.7. Теорія і технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності	3,0	3,0	
ПП 1.4. Основи раціонального харчування	3,0	–	3,0
ПНФП 8. Вікова анатомія та фізіологія	3,0	1,5	1,5
ПП 1.3. Методика навчання безпеки життєдіяльності. Організація охорони праці та	2,0	–	2,0

БЖД в навчальних закладах			
ПП 1.2. Методика навчання основ медичних знань та проведення санпросвітницької роботи	4,0		4,0
Разом нормативна частина	29,5	14,5	15,0
Разом варіативна частина	30,5	15,5	15,0
Усього	60,0	30,0	30,0
IV рік навчання			
Назва дисципліни	Кредити ЄКТС	I півріч.	II півріч.
ГСЕП 7. Політологія	2,0	–	2,0
ЗПП 5. Педагогіка (основи педагогічної майстерності)	1,5	–	1,5
ПП 1.1. Методика навчання основ здоров'я, валеології та проведення виховної роботи з формування мотивації до здорового способу життя	6,0	6,0	–
ПП 2.1. Педагогічна практика в школі	8,0	–	8,0
Разом нормативна частина	17,5	6,0	11,5
Разом варіативна частина, у т.ч. державна атестація	22,5	24,0	18,5
Усього	60,0	30,0	30,0

Додаток Г

Перелік рекомендованих навчальних дисциплін вибіркової частини ОПП підготовки бакалавра за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини*»

Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки

- Правознавство
- Етика та естетика
- Соціологія
- Ділова іноземна мова
- Історія становлення профілактичної освіти

Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки

- Основи генетики з цитологією
- Мікробіологія, вірусологія, імунологія
- Фізіологія ЦНС та ВНД

- Антропологія
- Біомеханіка
- Моніторинг і оцінка результатів дослідження в валеології
- Хімія (за професійним спрямуванням)
- Фізика (за професійним спрямуванням)

Цикл загально-професійної підготовки

- Валеологія рухової активності
- Психовалеологія
- Психологія здоров'я та здорового способу життя
- Здоров'язберігаючі педагогічні технології
- Тренінг особистісно-професійного зростання майбутнього вчителя
- Історія освіти та порівняльна педагогіка

Цикл професійної та практичної підготовки (професійне спрямування «Здоров'я людини*»)

- Методика проведення виховної роботи з формування мотивації до здорового способу життя
- Методика організації охорони праці та БЖД в навчальних закладах
- Тренінги з актуальних проблем здоров'я
- Медико-біологічні, психологічні та валеологічні основи планування сім'ї
- Основи наркології
- Профілактика і корекція відхилень поведінки
- Охорона матері та дитини з основами акушерства і гінекології
- Основи педіатрії
- Основи хірургії та травматології з доглядом за хворими
- Основи фізичної реабілітації
- Сучасні оздоровчі, рекреаційні та реабілітаційні технології

Спецкурси:

- Профілактика порушень осанки
- Профілактика порушень зору
- Фітопрофілактика

Цикл професійної та практичної підготовки (професійне спрямування «Друга педагогічна спеціальність»)

- Навчальні дисципліни – не менше 40 кредитів

ГАЛУЗЕВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Засоби діагностики якості вищої освіти

БАКАЛАВРА

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму підготовки 6.010203 «ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ*»
(код і назва напряму підготовки)

галузі знань 0102 «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ, СПОРТ І ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ»
(код і назва галузі знань)

Кваліфікація

3340 Інші фахівці в галузі освіти. Вчитель основ здоров'я загальноосвітнього навчального закладу I-II ступеня

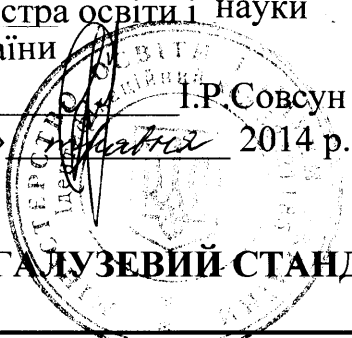
Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київ 2014

ЗАТВЕРДЖЕНО

Перший заступник
Міністра освіти і науки
України

«30» І.Р.Совсун
2014 р.

ГАЛУЗЕВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Засоби діагностики якості вищої освіти

БАКАЛАВРА

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань **0102 «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ, СПОРТ І ЗДОРОВ'Я
ЛЮДИНИ»**
(код і назва галузі знань)

напряму підготовки **6.010203 «ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ*»**
(код і назва напряму підготовки)

Кваліфікація

**2320 Вчитель загальноосвітнього навчального
закладу I-II ступеня (основи здоров'я)**

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київ 2014

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
засобів діагностики якості вищої освіти бакалавра
напряму підготовки 6.010203 «Здоров'я людини*»
галузь знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»

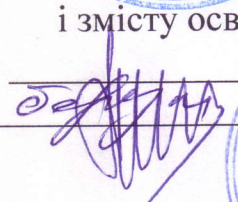
Міністерство освіти і науки України

ПОГОДЖЕНО

Департамент вищої освіти

«18» 2014 р.

Інститут інноваційних технологій
і змісту освіти

«18» 2014 р.

Науково-методична комісія вищої
освіти з педагогічної освіти
Науково-методичної ради

«18» В.О. Огнев'юк
2014 р.

Науково-методична комісія вищої
освіти з фізичного виховання, спорту
і здоров'я людини

Науково-методичної ради

«18» М. В. Дутчак
2014 р.

РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

Керівник закладу-розробника

Ректор Національного педагогічного
університету імені М.П. Драгоманова

«18» В.П. Андрущенко
2014 р.

Керівник розробки

Завідувач кафедри медико-
біологічних і валеологічних основ
охорони життя та здоров'я НПУ імені
М.П. Драгоманова

«18» С.В. Страшко
2014 р.

Передмова

1. РОЗРОБЛЕНО

Робочою групою Міністерства освіти і науки України

ВНЕСЕНО

Національним педагогічним університетом імені М.П. Драгоманова

2. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

наказом Міністерства освіти і науки України від __.__.____. № ____.

3. УВЕДЕНО ВПЕРШЕ.

4. РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ:

Страшко Станіслав Васильович, кандидат біологічних наук, професор, завідувач кафедри медико-біологічних і валеологічних основ охорони життя та здоров'я НПУ імені М.П.Драгоманова, голова робочої групи;

Гончаренко Марія Степанівна, доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри валеології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, заступник голови робочої групи;

Бойчук Юрій Дмитрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри здоров'я людини та корекційної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди;

Босенко Анатолій Іванович, кандидат біологічних наук, професор, завідувач кафедри біології і здоров'я людини Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д.Ушинського;

Горащук Валерій Павлович, доктор педагогічних наук, професор завідувач кафедри фізичної реабілітації і валеології Інституту фізичного виховання і спорту ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

Гриньова Марина Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор, декан природничого факультету Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г.Короленка;

Дутчак Мирослав Васильович, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, перший проректор, завідувач кафедри здоров'я, фітнесу і рекреації Національного університету фізичного виховання і спорту України;

Єфімова Валентина Михайлівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри безпеки життєдіяльності Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського;

Кривич Ірина Пантеліївна, доктор медичних наук, професор кафедри медико-біологічних і валеологічних основ охорони життя та здоров'я НПУ імені М.П.Драгоманова;

Мечетний Юрій Миколайович, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри проблем людини та філософії здоров'я Інституту філософії та психології Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля;

Плахтій Петро Данилович, кандидат біологічних наук, професор, завідувач кафедри анатомії, фізіології і валеології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Білик Валентина Григорівна, доцент кафедри медико-біологічних і валеологічних основ охорони життя та здоров'я НПУ імені М.П.Драгоманова.

Цей стандарт не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований та розповсюджений без дозволу Міністерства освіти і науки України.

1. Галузь використання

1.1. Стандарт ГСВОУ ЗЛ* ОПП 6.010203-14 «Освітньо-професійна програма» (ОПП) – галузевий нормативний документ, у якому визначено нормативний термін та зміст навчання, встановлюються вимоги до змісту, обсягу й рівня освіти та професійної підготовки фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра галузі знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» напряму підготовки 6.010203 «Здоров'я людини*» кваліфікації відповідно класифікаційних угруповань Національного класифікатора України «Класифікатор професій ДК 003:2010»:

3340 Інші фахівці в галузі освіти. Вчитель основ здоров'я загальноосвітнього навчального закладу I-II ступеня;

3439 Інструктор з основної діяльності (з організації валеологічної служби);

3222 Інструктор із санітарної освіти;

3226 масажист.

1.2. Цей стандарт поширюється на систему вищої освіти, органи управління в галузі вищої освіти, інші юридичні особи, що надають освітні послуги в галузі вищої освіти; вищі навчальні заклади (ВНЗ) усіх форм власності, що готують фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня

бакалавр

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань **0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»**

(код і назва галузі знань)

напряму підготовки **6.010203 «Здоров'я людини*»**

(код і назва напряму підготовки)

освітнього рівня **базова вища освіта**

(назва освітнього рівня)

кваліфікація **3340 Інші фахівці в галузі освіти.**

Вчитель основ здоров'я загальноосвітнього навчального закладу I-II ступеня

(назва кваліфікації)

з узагальненим об'єктом діяльності **процес навчання предметів оздоровчого спрямування (основ здоров'я, валеології, безпеки життєдіяльності, медико-санітарної підготовки) учнів загальноосвітнього навчального закладу I-II ступеня, організація валеологічної служби в закладах та установах різних форм власності, надання індивідуальних і групових консультацій та послуг у сфері збереження та зміцнення здоров'я людини**

з нормативним терміном
навчання за денною формою

чотири роки

1.3. Цей стандарт установлює:

- основні вимоги до державної атестації випускників ВНЗ, що здійснюють підготовку бакалаврів за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини*»;
- принципи формування і реалізації системи засобів державної діагностики якості знань випускників;
- процедури та методи проектування регламентних засобів контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки випускників;
- процедури та форми організації кваліфікаційних випробувань;
- процедури та критерії оцінювання якості підготовки бакалаврів за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини*».

1.4. Стандарт обов'язковий для ВНЗ, що здійснюють підготовку бакалаврів за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини*» галузі знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини».

1.5. Стандарт використовується для:

- визначення форм державної атестації бакалаврів;
- проектування змісту та структури засобів діагностики;
- розроблення нормативної частини засобів діагностики якості підготовки бакалаврів;
- розроблення варіативної частини засобів діагностики якості підготовки бакалаврів;
- визначення процедури державної атестації випускників освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра за напрямом підготовки 6.0102030 «Здоров'я людини*»;
- оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей випускників та їх відповідності вимогам стандартів за напрямом підготовки 6.010203 «Здоров'я людини*»;
- ліцензування та акредитації ВНЗ, атестації осіб, які закінчили навчання у ВНЗ та сертифікації фахівців.

1.6. Основними користувачами стандарту є:

- ВНЗ;
- особи, які навчаються у ВНЗ, та абітурієнти;
- роботодавці;
- органи виконавчої влади та інші відомства, що мають у своєму підпорядкуванні ВНЗ;
- уповноважені органи, що здійснюють ліцензування, акредитацію та контроль якості у сфері вищої освіти.

2. Нормативні посилання

У цьому стандарті використано посилання на такі нормативні документи:

- Закон України «Про вищу освіту»;

- постанову Кабінету Міністрів України від 20.01.1998 № 65 «Про затвердження Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту)» (із змінами);
- постанову Кабінету Міністрів України від 13.12.2006 № 1719 «Про перелік напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра» (із змінами);
- Національний класифікатор України ДК 009:2010 «Класифікатор видів економічної діяльності», затверджений наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457 (із змінами і доповненнями);
- Національний класифікатор України ДК 003:2010 «Класифікатор професій», затверджений наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327 (із змінами і доповненнями);
- Національний освітній глосарій: вища освіта /авт.-уклад. : І.І. Бабин, Я.Я.Болюбаш, А.А.Гармаш та ін.; за ред. Д.В.Табачника і В.Г.Кременя. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяда», 2011. – 100 с.;
- ГСВОУ ЗЛ* ОКХ 6.010203-14 Державний стандарт вищої освіти. Освітньо-кваліфікаційна характеристика;
- ГСВОУ ЗЛ* ОПП 6.010203-14 Державний стандарт вищої освіти. Освітньо-професійна програма.

3. Загальні вимоги до державної атестації

3.1. Державна атестація – це процес встановлення відповідності якості здобутої вищої освіти, рівня набутих професійних компетентностей випускника ВНЗ відповідно до вимог галузевих стандартів за напрямом підготовки.

3.2. Державна атестація випускників здійснюється за допомогою засобів контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки з дотриманням принципів формування і реалізації системи засобів державної діагностики якості знань.

3.3. Принципами формування і реалізації системи засобів державної діагностики якості знань бакалавра за напрямом підготовки 6.010203 «Здоров'я людини*» є: уніфікація, комплексність, взаємозамінність та взаємодоповнюваність, актуальність, інформативність, дієвість, індивідуальність, диференційованість, об'єктивність і відкритість, єдність вимог, предметність, інноваційність, валідність, варіативність.

3.4. Державна атестація проводиться на підставі оцінювання якості засвоєння освітньо-професійної програми (ОПП), рівня здобутих професійних знань, набутих умінь та навичок, ступеня сформованості системи професійних компетентностей, передбачених галузевими стандартами вищої освіти за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини*».

3.5. Нормативна форма державної атестації: складання комплексного державного екзамену з дисциплін професійної підготовки та захисту дипломної

роботи. Бюджет навчального часу на державну атестацію формується за рахунок бюджету навчального часу варіативної частини ОПП.

3.6. У процесі державної діагностики визначається рівень здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми у професійній діяльності у сфері збереження та зміцнення здоров'я, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук в умовах невизначеності та складності оточуючого середовища.

3.7. Державна атестація випускників, які здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини*», здійснюється Державною екзаменаційною комісією (ДЕК) ВНЗ з цього напрямку, голова якої затверджується Міністерством освіти і науки України.

3.8. Діагностика якості підготовки бакалаврів здійснюється під час їх державної атестації у терміни, що передбачені навчальним планом.

4. Вимоги до комплексного державного екзамену з дисциплін професійної підготовки

4.1. Комплексний державний екзамен з дисциплін професійної підготовки (державний екзамен) передбачає виконання комплексу кваліфікаційних завдань і є адекватною формою атестаційних випробувань щодо об'єктивного визначення рівня якості освітньої та професійної підготовки випускників ВНЗ.

4.2. Засобами оцінювання рівня здобутих професійних знань, набутих умінь та навичок, ступеня сформованості професійних компетентностей бакалавра за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини*» є: теоретичні (питання, тести відкритого та/або закритого типу) та практичні ситуаційні комплексні завдання.

4.3. Формами державного екзамену можуть бути: письмова, усна (з використанням засобів аудіо- або відеофіксації), інтерактивна (з використанням засобів інформаційних технологій), або їх поєднання.

4.4. Інформаційною базою формування засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки є змістові модулі програм навчальних дисциплін, що формують систему професійних компетентностей бакалавра за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини*» і виносяться на державну атестацію.

4.5. Засоби об'єктивного контролю формуються шляхом структурної композиції змістових модулів навчальних дисциплін, що наведені у ГСВОУ ЗЛ* ОПП 6.010203-14.

Програма державного екзамену ВНЗ складається із нормативної та варіативної частин.

Нормативна частина програми державного екзамену є складовою ГСВОУ ЗЛ* ЗД 6.010203-14 і затверджується Науково-методичною комісією вищої освіти з «Педагогічної освіти (підкомісія з фізичного виховання* (010201) і здоров'я людини* (010203)» Науково-методичної ради МОН України.

Під час державного екзамену випускник повинен продемонструвати знання та виявити вміння, що складають комплекс базових професійних компетентностей бакалавра за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини*», визначених ГСВОУ ЗЛ* ОКХ 6.010203-14.

Варіативна частина програми державного екзамену формується ВНЗ з урахуванням варіативної частини відповідної ОКХ та ОПП та змісту ОКХ та ОПП для другої педагогічної спеціальності.

4.6. Конкретна форма проведення державного екзамену, види засобів оцінювання якості підготовки бакалавра за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини*» та порядок їх застосування у процесі державної діагностики встановлюється ВНЗ самостійно.

4.7. Державний екзамен у письмовій формі може передбачати співбесіду з членами ДЕК для уточнення рівня знань та ступеня сформованості базових та спеціальних професійних компетентностей випускника.

4.8. ВНЗ забезпечує дотримання правил і процедури проведення державного екзамену шляхом:

- уніфікації умов проведення, вимірювань, методик опрацювання результатів опитування та форм їхнього подання;
- інформаційно-консультативної та психологічної підготовки випускника до державного екзамену;
- дотримання критеріїв об'єктивного оцінювання.

4.9. Комплекс засобів оцінювання формується ВНЗ самостійно та за кількісними і якісними параметрами повинен бути репрезентативним, охоплювати увесь масив змістових модулів Програми державного екзамену, затвердженої в установленому порядку.

4.10. Програма державного екзамену має відтворювати основні функціональні складові компетентнісної моделі бакалавра за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини*», відповідати принципам валідності, наукової насиченості, інформативності, інноваційності, бути націленою на вирішення прикладних завдань відповідно до узагальненого об'єкта діяльності.

4.11. ВНЗ забезпечує членів ДЕК алгоритмізованими рішеннями атестаційних завдань з фонду засобів оцінювання.

5. Вимоги до дипломної роботи

5.1. Дипломна робота є підсумковою кваліфікаційною роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння випускником теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за напрямом підготовки на первинних посадах відповідно до узагальненого об'єкта діяльності.

5.2. Мета виконання дипломної роботи – розв'язання конкретних практичних завдань відповідно до узагальненого об'єкта діяльності на основі застосування комплексу теоретичних знань і практичних навичок, здобутих у процесі всього періоду навчання.

5.3. Дипломна робота повинна мати логічний, доказовий, аргументований характер і відповідати таким вимогам:

- містити системний теоретичний аналіз предмета дослідження;
- результати особисто проведених комплексних досліджень та аналіз прикладних проблем сфери збереження та зміцнення здоров'я;
- вносити і обґрунтовувати реальні пропозиції щодо вдосконалення різних аспектів професійної діяльності відповідно до предмета дослідження;
- бути належно оформленою і мати усі необхідні супровідні документи.

5.4. Дипломна робота виконується на матеріалах отриманих під час проходження педагогічної практики в школі.

5.5. Тема дипломної роботи повинна мати проблемний характер і відобразити актуальні питання розвитку форм і методів навчання учнів основ здоров'я та формування в них мотивації на здоровий спосіб життя.

Тема дипломної роботи затверджується для студентів на засіданні кафедри на початку четвертого року навчання за поданням випускаючої кафедри.

5.6. За структурую дипломна робота складається із вступу, основної частини (розділи: теоретичний, дослідницько-аналітичний, рекомендаційний), висновків, списку використаних джерел, додатків.

5.7. Зміст дипломної роботи визначається її темою. Рекомендований обсяг дипломної роботи бакалавра 2 авторських аркуші (до 50 сторінок). До цього обсягу зараховуються список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення $\pm 10\%$.

5.8. Процедурні вимоги щодо змісту, структури основної частини, висновків, списку використаних джерел, додатків, порядку виконання, оформлення, підготовки і захисту дипломної роботи у ДЕК наводяться у Положенні про дипломну роботу випускника ВНЗ, яке повинно відповідати Вимогам щодо виконання випускної кваліфікаційної роботи, що затверджуються Науково-методичною комісією вищої освіти з «Педагогічної освіти (підкомісія з фізичного виховання* (010201) і здоров'я людини* (010203)» Науково-методичної ради МОН України.

5.9. Дипломна робота, як форма оцінювання рівня якості підготовки бакалавра, має продемонструвати вміння:

- працювати з інформаційними джерелами (законодавчою і нормативною базами, науковою спеціальною літературою, у т.ч. іноземними мовами, матеріалами глобальних інформаційних мереж, даними статистичної і фінансової звітності);
- логічно та аргументовано викладати матеріал;
- коректно використовувати наукові методи для аналізу проблем та обґрунтування рішень з предмету професійної діяльності;
- опанувати сучасні методи наукового дослідження;

- використовувати набуті навички для розроблення пропозицій і рекомендацій з предмета дослідження;
- роботи висновки.

5.10. Захист дипломної роботи відбувається прилюдно на відкритому засіданні ДЕК.

6. Оцінювання рівня якості підготовки

6.1. Оцінювання рівня якості підготовки бакалавра здійснюють члени ДЕК на основі встановлених правил, принципів, критеріїв, системи і шкали оцінювання з використанням форм і методів діагностики, визначених у програмі державного екзамену, затвердженої вченою радою ВНЗ.

6.2. Об'єктом оцінювання якості підготовки бакалавра за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини*» є сукупність здобутих знань, набутих умінь і навичок, сформованої системи професійних компетентностей, відтворених у процесі розв'язання комплексних кваліфікаційних завдань.

6.3. Оцінювання якості підготовки бакалавра за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини*» здійснюється членами ДЕК на основі принципів об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності та компетентнісного підходу для оцінювання набутих універсальних (базових) і спеціальних професійних компетентностей.

6.4. Результати оцінювання якості підготовки бакалавра за напрямом 6.010203 «Здоров'я людини*» людини повинні довести, що випускник:

- має концептуальні знання, здобуті у процесі навчання та практичної діяльності, включаючи основи знань сучасних досягнень науки про здоров'я, здоровий спосіб життя та рухову активність людини;
- володіє сучасними інтерактивними методами навчання основ здоров'я та формування свідомої мотивації на здоровий спосіб життя;
- вміє розв'язувати складні та непередбачувані завдання і проблеми у сфері формування, збереження та зміцнення здоров'я людини, що вимагає самостійного збирання та інтерпретації інформації, вибір методів та засобів вирішення, застосування інноваційних підходів.

6.5. Рівень якості підготовки бакалавра визначається з використанням систем оцінювання: Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) (за шкалою «А», «В», «С», «D», «E», «FX», «F»); національної («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»); власної системи ВНЗ (за наявності); комплексної (поєднання національної системи, ЄКТС, системи оцінювання ВНЗ).

6.6. Критерії оцінювання якості підготовки бакалавра використовуються диференційовано залежно від форм і методів державної діагностики, визначених у Програмі державного екзамену, розроблених ВНЗ самостійно.

6. Порядок присвоєння кваліфікації

6.1. За результати успішного складання державного екзамену ДЕК приймає рішення про присвоєння випускнику кваліфікації:

3340 Інші фахівці в галузі освіти. Вчитель основ здоров'я загальноосвітнього навчального закладу I-II ступеня;

3439 Інструктор з основної діяльності (з організації валеологічної служби);

3222 Інструктор із санітарної освіти;

3226 масажист.

6.2. Бакалаврам, які мають не менше 75% відмінних оцінок з усіх навчальних дисциплін і практичної підготовки, оцінки «добре» з інших дисциплін та оцінки «відмінно» за результатами державної атестації, видається диплом з відзнакою.

6.3. Студенти, які отримали незадовільну оцінку під час складання державного екзамену, відчисляються з ВНЗ та одержують академічну довідку. Вони допускаються до повторного складання державного екзамену протягом трьох наступних років.

7. Порядок внесення змін та доповнень

Зміни та доповнення до стандарту розглядаються та затверджуються Міністерством освіти і науки України за поданням Науково-методичних комісій вищої освіти з «Фізичного виховання, спорту і здоров'я людини» та «Педагогічної освіти (підкомісія з фізичного виховання* (010201) і здоров'я людини* (010203)» Науково-методичної ради МОН України.